

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Освітня програма	38673 Освітні, педагогічні науки
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	38673
Назва ОП	Освітні, педагогічні науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Кабанець Марина Миколаївна, Черниш Наталія Андріївна, Кірдан Олена Леонідівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	27.04.2021 р. – 29.04.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33380>

Програма візиту експертної групи <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33585>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-наукова програма (ОНП) «Освітні, педагогічні науки» та освітня діяльність за цією програмою відповідає критеріям оцінювання якості та викликала загальні позитивні враження. Відомості, надані ДВНЗ «УжНУ», є достовірними. Підстав вважати, що освітній процес за ОНП не здійснюється, не було. Аналіз звіту про самооцінювання ОНП та документів на запит ЕГ, зміст документів на офіційному сайті ДВНЗ «УжНУ», вивчення та аналіз освітньої діяльності за ОНП, результати проведених відеоконференцій із фокус-групами, урахування автономії ЗВО та голістичний підхід, надали підстави для консультативної оцінки ЕГ про загальну відповідність критеріям. Недоліки, виявлені під час акредитаційної експертизи, не є суттєвими, а зауваження мають рекомендаційний характер.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОНП урахує тенденції розвитку спеціальності, ринку праці та галузевого та регіонального контексту, досвіду вітчизняних та іноземних ОП. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню цілей та ПРН, визначених ОНП, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Позитивними практиками є: система регулярного перегляду ОНП, яка дає змогу враховувати потреби здобувачів, рекомендації стейкхолдерів, нові тенденції розвитку педагогічної науки та наукові доробки НПП; дотримання у ЗВО етичного кодексу та чіткої політики щодо академічної доброчесності; активна співпраця із іншими закладами вищої освіти; добре облаштовані інфраструктура та інформаційні ресурси ДВНЗ «УжНУ», необхідні для навчання; безпечність для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти освітнього середовища, яке дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси під час освітньої та позаурочної діяльності. ДВНЗ «УжНУ» підтримує професійний розвиток НПП та має добре налагоджену систему морального та матеріального заохочення викладачів за результатами рейтингування та за досягнення високих результатів у професійній сфері. ЕГ відзначає злагожену роботу всіх підрозділів ДВНЗ «УжНУ», що спрямована на забезпечення якості ОНП «Освітні, педагогічні науки» та вказує на підтримання відповідної культури в університеті. У ДВНЗ «УжНУ» створено сприятливе освітньо-наукове середовище, що дає змогу аспірантам успішно реалізувати освітню та наукову складову ОНП; забезпечено їхню можливість для проведення і апробації результатів наукових досліджень та долучення до міжнародної академічної спільноти. Наукова діяльність аспірантів корелює із напрямками досліджень керівників; активно використовуються технологічні процедури для перевірки наукових робіт на унікальність.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

До слабких сторін зараховано: обмежене коло зовнішніх стейкхолдерів, включених у процес перегляду та вдосконалення ОНП; обмежений спектр вибіркового навчальних дисциплін; відсутність практики діяльності разових спеціалізованих рад із захисту дисертацій за ОНП «Освітні, педагогічні науки». Рекомендовано: вдосконалити механізм залучення стейкхолдерів до безпосереднього оновлення ОНП; збільшити обсяг кредитів та термін проходження асистентської практики; вдосконалити структурно-логічну схему ОНП та вказати логічні зв'язки між ОК; розширити спектр вибіркового дисциплін, удосконалити їх кількісне та якісне (структурно-змістове) наповнення; стимулювати та активізувати залучення аспірантів до програм міжнародної академічної мобільності та закордонних стажувань; регулярно залучати професіоналів-практиків, представників роботодавців до аудиторних занять; започаткувати практику діяльності разових спеціалізованих рад із захисту дисертацій за ОНП «Освітні, педагогічні науки»; мотивувати і стимулювати аспірантів до публікацій у провідних закордонних та вітчизняних фахових виданнях, що індексуються наукометричними базами даних Scopus та WoS.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

У процесі акредитаційної експертизи з'ясовано, що місію та стратегію розвитку ЗВО зафіксовано у «Концепції інноваційного розвитку ДВНЗ «УжНУ» на 2015–2025 рр.» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8662>). Стратегія концепції передбачає «закладення основ стійкого інноваційного розвитку УжНУ, що забезпечить

функціонування ефективної системи випереджальної підготовки елітних спеціалістів світового рівня, єдність наукової, навчальної та інноваційної діяльності, створення розгалуженої інфраструктури інноваційної діяльності на основі Наукового парку «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8662>). У рамках концепції вказано концептуальне визначення моделі інноваційного розвитку УжНУ, яка «розвиває систему інноваційної освіти та наукових досліджень, що забезпечує випереджальну підготовку елітних спеціалістів, які відповідають вимогам глобальної економіки і суспільства, рівню сучасних кваліфікаційних вимог і компетентностей» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8662>). Метою ОНП (2020) є «забезпечити освітньо-наукову підготовку дослідників у галузі педагогічних наук відповідно до спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка», яка передбачає успішну реалізацію теми наукового дослідження, створює умови для розвитку наукового мислення, стратегічного бачення науки, дослідницької компетентності та самореалізації здобувачів, стимулює вироблення нових інноваційних ідей та проєктів, а також забезпечення консультативної підтримки у виконанні оригінальних фундаментальних і прикладних наукових досліджень, що спрямовані на отримання нових наукових знань, підготовку та захист дисертації» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/32115>). На думку ЕГ, Концепція інноваційного розвитку ДВНЗ «УжНУ» на 2015–2025 рр. уможливило розвиток ОНП.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ЕГ встановлено, що цілі ОНП та ПРН визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін. За результатами зустрічей з фокус-групами (Зустріч 3,4, 6) встановлено, що до формулювання цілей ОНП та визначення ПРН, розроблення тематики дисертаційних досліджень, оновлення навчальних дисциплін ОНП залучені здобувачі вищої освіти, роботодавці – академічна спільнота. До визначення цілей ОНП «Освітні, педагогічні науки» та ПРН залучені аспіранти шляхом участі у опитуванні (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33286>), що було підтверджено під час зустрічі з ЕГ (Зустріч 4); долучення аспірантки Іваничко І. І. до проєктної групи, а також роботодавців та партнерів з Мукачівського державного університету, Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка та Закарпатського інституту післядипломної педагогічної освіти. Побажання здобувачів вищої освіти щодо уведення асистентської практики як окремого ОК враховано у ОНП 2020 р., що також підтверджено ЕГ під час порівняльного аналізу ОНП 2019 р. та 2020 р. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначено з урахуванням позицій та потреб різних груп стейкхолдерів: академічного персоналу (конкретизовано мету ОНП та зазначено «дана програма дає можливість формувати компетентних фахівців, здатних успішно забезпечувати освітній процес у вищій школі і проводити наукові дослідження в галузі освіти, усвідомлювати реалії і виклики сучасного полікультурного суспільства); включено ОК 6 (педагогіка та психологія вищої школи з методикою викладання, забезпечує формування ПРН 1, 2, 3, 11, 12, 13); здобувачів вищої освіти – включено ОК 7 (асистентська практика, що забезпечує формування ПРН 9, 10, 12, 13, 14); роботодавців – додано ВК.02.01 «Полікультурна освіта: вітчизняний та зарубіжний досвід» (забезпечує формування ПРН 10, 13, 14). Вказані вище факти підтверджено під час зустрічей (Організаційна зустріч з гарантом ОНП; Зустріч 3, 4, 7; Зустріч з роботодавцями; Відкрита зустріч). Під час зустрічі з роботодавцями – представниками академічної спільноти (Зустріч 6: к.пед.н., доц. Канюк О.Л., д.пед.н., проф. Товканець Г.В., д.пед.н., доц. Атрощенко Т.О., к.пед.н., доцент Івець О.М.) підтверджено їхню участь у процесах обговорення ПРН та наданні пропозицій в орієнтації ОНП на проведення науково-педагогічних досліджень з актуальних проблем полікультурного виховання, порівняльної педагогіки, які враховано ЗВО.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ЕГ встановлено, що цілі ОНП та ПРН відповідають тенденціям розвитку спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» та ринку праці, галузевого та регіонального контексту, що підтверджено ПРН 9 «продуктивно використовує найновіші педагогічні дослідження в спеціальній галузі дослідження, а також в навчальному процесі»; ПРН 12 «... забезпечує освітню діяльність на засадах полікультурності»; ПРН 13 «володіє технологіями змішаного навчання для ефективної реалізації його складових...»; ПРН 14 «має стратегічне бачення розвитку науки, самостійно окреслює шляхи індивідуальної траєкторії у освітньо-науковому просторі, враховуючи регіональний контекст» ОНП 2020 р. Проведені зустрічі із фокус-групами (Зустріч 3, 4, 6, 7 та відкрита зустріч) засвідчили визначення цілей та ПРН ОНП 2020 р. у контексті підготовки НПП для регіонального ринку праці, регіональних та галузевих потреб, що вказано в особливостях програми: «міждисциплінарна та багатопрофільна підготовка фахівців з організації та проведення наукових досліджень у сфері загальної педагогіки та історії педагогіки, теорії та методики професійної освіти, теорії та методик навчання, здатних успішно поєднувати викладацьку і науково-дослідницьку роботу у ЗВО з урахуванням особливостей полікультурного регіону». Під час зустрічі з фокус групами – із гарантом ОНП, відкритої зустрічі та зустрічі з роботодавцями (Зустріч 1, 6, відкрита зустріч) – підтверджено необхідність підготовки докторів філософії для регіональних потреб та безпосередньо для ДВНЗ «УжНУ». Під час зустрічі з керівництвом ЗВО (Зустріч 2) схарактеризовано спадкоємність традицій багаторічної підготовки аспірантів ОНП в УжНУ та її перспективи. Аналіз оприлюднених рецензій на ОНП, зокрема рецензій Пряшівського університету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33233>), Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33260>) та ін., оприлюднених угод про співпрацю (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/33188>), відповіді на п. 5 запиту ЕГ підтверджують факти урахування досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. ЕГ констатує, що за наслідками зустрічі з науковими керівниками аспірантів, зокрема д.пед.н., проф., завідувачем кафедри загальної педагогіки та педагогіки

вищої школи Козубовською І.В. (Зустріч 7) та відповіді на п. 11 запиту ЕГ підтверджено факти отримання консультацій іноземних фахівців та спільних публікацій з актуальних питань освітніх, педагогічних наук.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» для третього (освітньо-наукового) рівня відсутній. Загалом ПРН відповідають дескрипторам НРК для 8-го кваліфікаційного рівня. На думку ЕГ, набуті під час навчання на ОНП знання, уміння та компетентності формують здатність аспіранта розв'язувати визначені ПРН та відповідають вимогам НРК для кваліфікаційного рівня доктора філософії, третього циклу РК-ЄПВО. У ОНП 2020 р. вказано інтегральну компетентність, зміст якої відповідає вимогам НРК: «Здатність особи розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33221>). Аналіз ПРН ОНП (2019–2021) свідчать, що вони загалом відповідають змістовому наповненню НРК кваліфікаційного рівня доктора філософії. Так, на основі аналізу ОНП 2020 р. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/33119>) ЕГ констатує загалом відповідність ПРН ОНП дескрипторам НРК, що охоплюють концептуальні та методологічні знання в галузі або професійної діяльності (ПРН 8, 12, 14); спеціалізовані уміння, навички, методи (ПРН 8 «вільно володіє науковим категоріально-понятійним апаратом, який адекватно використовує в науковій та педагогічній діяльності»; ПРН 9 «продуктивно використовує найновіші педагогічні дослідження в спеціальній галузі дослідження, а також у навчальному процесі»; ПРН 10, 13); започаткування, планування, реалізацію та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності (ПРН 3 «розробляє та презентує групи пі кваліфікованих дослідників детальний і обґрунтований план дослідження для вирішення важливих завдань»; ПРН 4 «успішно завершує оригінальне дослідження, дотримується при цьому академічної доброчесності»; ПРН 5); критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей (ПРН 1 «здійснює аналіз наукових публікацій в межах дослідження та в інших галузях...»; ПРН 2 «критично і обґрунтовано використовує знання в науковій сфері»; ПРН 8 «грамотно аналізує та посилається на відповідні наукові праці»); вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань (ПРН 5, 6); використання академічної української та іноземної мов у професійній діяльності та дослідженнях (ПРН 1, 5); демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності (ПРН 5, 6, ПРН 8 «здійснює апробацію результатів дослідження»; ПРН 11), здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення (ПРН 7). Однак, на думку ЕГ, потребує подальшого узгодження ПРН з дескрипторами Національної рамки кваліфікацій для 8-го кваліфікаційного рівня щодо формування в аспірантів «концептуальних та методологічних знань в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності», «здатності до безперервного саморозвитку та самовдосконалення» відповідно до постанови КМУ № 519 від 25.06.2020 р.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Мета, цілі ОНП «Освітні, педагогічні науки» відповідають місії та стратегії ДВНЗ «УжНУ». Цілі ОНП та ПРН визначено з урахуванням позицій та потреб різних груп стейкхолдерів. ОНП ураховує тенденції розвитку спеціальності, ринку праці та галузевого та регіонального контексту, досвіду вітчизняних та іноземних ОП. ОНП уможливує досягнення результатів навчання відповідно до вимог НРК для кваліфікаційного рівня доктора філософії.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Рекомендовано подальше узгодження ПРН з дескрипторами Національної рамки кваліфікацій для 8-го кваліфікаційного рівня щодо «формування концептуальних та методологічних знань в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності» та «здатності до безперервного саморозвитку та самовдосконалення».

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

У контексті Критерію 1 ОНП має недолік щодо відповідності дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для 8-го кваліфікаційного рівня: «формування концептуальних та методологічних знань в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності» та «здатності до безперервного саморозвитку та самовдосконалення». Водночас освітня програма має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 1.1, 1.2, 1.3. Мета, цілі ОНП «Освітні, педагогічні науки» відповідають місії та стратегії ДВНЗ «УжНУ»; цілі ОНП та ПРН визначено з урахуванням позицій та потреб різних груп стейкхолдерів; цілі ОНП та ПРН ураховують тенденції розвитку спеціальності, ринку праці та галузевого та регіонального контексту, досвіду вітчизняних та іноземних ОП. Враховуючи сильні сторони ОНП та різну вагомість окремих підкритеріїв, експертна група дійшла висновку, що ОНП «Освітні, педагогічні науки» та освітня діяльність ДВНЗ «УжНУ» за цією програмою відповідають рівню В за Критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

На основі аналізу ОНП 2017 р. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33126>), 2019 р. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33127>), 2020 р. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33221>), навчальних планів 2019, 2020 рр. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33124>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33125>) встановлено, що ОНП оновлено із відповідними корективами. На основі аналізу вказаних вище документів та відомостей про самооцінювання ОНП, ЕГ встановлено, що обсяг ОНП та окремих ОК відповідають вимогам законодавства щодо навчального навантаження для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Відповідно до наказу ректора ДВНЗ «УжНУ» № 232-01-04 від 17.07.2020 р. гарантом ОНП затверджено Старосту В.І. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33129>). ЕГ проаналізувала ОНП та навчальні плани 2017, 2019 та 2020 рр. для очної та заочної форм навчання. Обсяг ОНП 2017 р. – 60 кр. Обсяг ОНП 2019 р. складає 35 кр. ЄКТС та включає такі складові, що передбачають набуття аспірантами компетентностей відповідно до постанови КМУ від 23.03.2016 р. № 261: 1) освітня складова, що формує глибинні знання зі спеціальності, за якою аспіранти проводять дослідження, має обсяг 13 кр. (цикл загальної підготовки – «Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять» 3 кр., та ВК загалом 10 кр.); 2) освітня складова, що формує загальнонаукові компетентності обсягом 4 кр. («Теорія та методологія класичної та сучасної філософії», 4 кр.); 3) універсальні навички дослідника обсягом 6 кр. («Презентація наукових результатів та управління науковими проектами» 3 кр.; «Сучасні інформаційні технології 3 кр.)) та 4) освітня складова, що формує іншомовну компетентність, має обсяг 6 кр. («Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі»); практичну складову у навчальному плані 2019 р. не передбачено. За результатами аналізу ОНП та навчального плану 2020 р. ЕГ констатує уведення до переліку обов'язкових ОК «Асистентська практика» (3 кредити). У проаналізованих ОНП обсяг обов'язкових ОК (у кредитах ЄКТС) становить 23–26 кр. (65–65,7 %) та обсяг кредитів, що відводиться на дисципліни вільного вибору аспіранта складає 12–14 кр. (35 % від обсягу освітньої компоненти), що відповідає встановленим нормативним вимогам. Відповідно до ОНП 2020 р. практична підготовка («Асистентська практика») обсягом 3 кр. входить до обов'язкових компонентів освітньої складової ОНП. Зважаючи на викладене вище, ЕГ констатує, що ОНП відповідає вимогам підготовки здобувачів, визначеним постановою КМУ від 23.03.2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)».

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

На основі аналізу змісту ОНП (2016, 2019, 2020, проєкт 2021) ЕГ вважає, що він загалом структурований добре, прослідковується взаємопов'язаність окремих ОК, що сукупно дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН. У ОНП 2020 р. ОК забезпечують 3–6 ПРН, зокрема ОК 01 (ПРН1, 5, 6), ОК 2 (ПРН 1, 2, 11), ОК 3 (ПРН 4, 5, 6, 7, 8), ОК 6 (ПРН 1, 2, 3, 11, 12, 13). Своєю чергою в ОНП є низка ПРН (3, 7, 8), що забезпечуються лише одним ОК 3; переважно ПРН забезпечено викладанням 4–6 ОК та ВК. У проаналізованих ОНП наявні дисципліни ВВ (та відповідні їм ЗК, ФК та ПРН), доцільність уведення яких обґрунтовано гарантом ОНП (Зустріч 1), академічним персоналом (Зустріч 3) та ін., що, на їхнє переконання, підсилює формування ЗК, ФК та ПРН, яке забезпечено обов'язковими ОК. У ОНП 2017 р та ОНП 2020 р. передбачено, практичну підготовку аспірантів (як обов'язкові ОК «Педагогічна практика» (2017 р.) та «Асистентська практика»), яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної викладацької діяльності. Однак, на думку ЕГ, на ОК 7 «Асистентська практика» доцільно збільшити обсяг кредитів та, відповідно, термін її проходження, який у 2020/21 н.р. становить 1 тиждень. Аналіз ОНП 2017, 2019, 2020 рр. надав підстави ЕГ констатувати, що у ОНП 2017 р. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33126>) відсутня структурно-логічна схема ОНП, а наявна структурно-логічна схема (ОНП 2019, 2020) не дає повноцінної можливості встановити логічні зв'язки між ОК, лише уможливило встановлення послідовності вивчення ОК та ВК (у рамках 1-го та 2-го семестрів з відповідними шифрами ОК та ВК) 1-го року навчання, упродовж якого реалізується освітній складник ОНП. ЕГ проаналізовано ОНП (2017, 2019, 2020) та навчальні плани (2019, 2020) і констатовано, що їх

затвердження відповідає процедурам ЗВО та вимогам чинного законодавства. ЕГ проаналізовано робочі програми навчальних дисциплін (РПНД) – обов'язкових ОК (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/32954>) та вибірових ОК (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/33721>), матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОНП та матриці забезпечення ПРН відповідними компонентами ОНП, та ЕГ підтверджує, що ОК підпорядковані певній логіці навчання і викладання. Зокрема аналіз РПНД «Історія педагогіки», виявив, що її зміст відповідає першому (бакалаврському) рівню вищої освіти. На думку ЕГ, представляється недоцільним включення до вибірових навчальних дисциплін дисципліни, що вивчаються здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, результати засвоєння яких перевіряються під час вступного фахового випробування при вступі на третій (освітньо-науковий) рівень ОНП «Освітні, педагогічні науки», що виявлено ЕГ під час порівняльного аналізу відповідної програми (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33131>) та РПНД «Історія педагогіки» (дублювання тем ЗМ 1, ЗМ 2 <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33724>).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Проведений ЕГ аналіз змісту ОНП (2017, 2019, 2020) показав, що вона містить компоненти, які повністю відповідають предметній області третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки». ОНП має чітку структуру, зміст структуровано за семестрами і роками навчання. Освітні компоненти взаємопов'язані і спрямовані на досягнення цілей та результатів програми. Аналіз ОНП, РПНД показав, що досягнення цілей та ПРН забезпечується обов'язковими та вибіровими ОК, включеними та відображеними через матрицю відповідності ОНП 2019, 2020 рр. Загальному циклу дисциплін, що формують загальнонаукові, фахові компетентності та універсальні навички дослідника, відповідають ОК, що включають загальнонаукову («Теорія та методологія класичної та сучасної філософії»), дослідницьку («Презентація наукових результатів та управління науковими проєктами»), мовну підготовку та підготовку до професійної комунікації («Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі»), якими мають володіти аспіранти. Спеціальній (фаховій) підготовці (ОНП 2020 р.) відповідають ОК циклу загальної підготовки («Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять», «Сучасні інформаційні технології») та циклу професійної підготовки («Педагогіка та психологія вищої школи з методикою викладання» та «Асистентська практика»). Вибіркові ОК (ОНП 2020: Філософія освіти / Теоретико-методологічні основи сучасної професійної освіти; Методи дослідження в педагогіці / Діагностика в педагогічному процесі; Порівняльна педагогіка / Полікультурна освіта: зарубіжний і вітчизняний досвід; Історія педагогіки / Становлення і розвиток освіти Закарпаття) сприяють розширенню та поглибленню знань і умінь, набутих під час вивчення обов'язкових ОК та проведенню наукового дослідження за відповідною темою. Під час зустрічей (Зустріч 3, 9, робота з документами) їх учасники запевнили ЕГ про оновлення змісту ОК ОНП, яке відбувається із урахуванням змін та пропозицій стейкхолдерів (здобувачів вищої освіти, роботодавців) та за результатами опитувань здобувачів вищої освіти, академічної спільноти та роботодавців, результати якого оприлюднено (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/33261>).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

ЕГ встановлено, що в ДВНЗ «УжНУ» вибіровість присутня як принцип організації освітнього процесу; нормативно визначено її процедуру, зокрема у «Положенні про організацію освітнього процесу» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>), «Положенні про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22963>). Відповідно до локальних нормативних документів ДВНЗ «УжНУ» дисципліни вільного вибору аспіранта є обов'язковим складником його навчального плану, які він обирає після зарахування до аспірантури. Структура ОНП передбачає можливість для аспірантів формувати свою індивідуальну освітню траєкторію, що підтверджено у відповіді на пп. 6,7 запиту ЕГ. Під час зустрічей з фокус-групами (Зустрічі 3, 4, 7) підтверджено, що структура ОНП передбачає можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством (ОНП 2020 р. – 8 дисциплін, 14 кредитів ЄКТС, 35 %). ЕГ відзначає наявність загальноуніверситетського каталогу вибірових ОК для здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/31895>). За результатами зустрічей (Зустріч 3, 4, 7, 8) ЕГ констатує наявність бази вибірових ОК (8 найменувань в ОНП 2020 р.) для задоволення дослідницьких інтересів аспірантів, наявність реального вільного вибору навчальних дисциплін, який здійснюють аспіранти; підтвердження наявності різних вибірових дисциплін в індивідуальних планах 6-ти аспірантів різних років та форм навчання констатовано ЕГ у процесі аналізу відповіді на пп. 6,7 запиту ЕГ. Однак ЕГ констатує обмежений спектр вибірових навчальних дисциплін ОНП «Освітні, педагогічні науки» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

На основі аналізу ОНП (2017, 2020 рр), навчального плану (2020 р.), РПНД «Асистентська практика» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33178>), відповіді на п.13 запит ЕГ (сканкопії наказу на проходження асистентської практики, витяги із протоколів засідань кафедри, де звітували аспіранти, витяг із протоколу засідання кафедри про затвердження методичних вказівок з організації проведення практики з метою вдосконалення практичної підготовки аспірантів), зустрічей із аспірантами, гарантом ОНП, академічним персоналом та ін. (Зустрічі 1, 3, 4, 6 та відкрита зустріч) встановлено, що ОНП та НП дозволяють набутти компетентностей, необхідних для подальшої практичної викладацької діяльності. Окрім того, ЕГ проаналізовано РПНД навчальних дисциплін, навчально-методичні матеріали (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/33081>) та з'ясовано, що практична підготовка аспірантів ОНП здійснюється також шляхом опанування змісту низки обов'язкових ОК, а саме: «Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять» (3 кр.) та «Педагогіка та психологія вищої шкільної з методикою викладання (4 кр.)», а також набуття практичних навичок під час виконання наукової складової (проведення наукових досліджень) та безпосередньої роботи за фахом (для аспірантів заочної форми навчання). Базуючись на якісному аналізі ОК ОНП та кількісних показниках, ЕГ дійшла висновку, що сукупно на практичну підготовку аспірантів виділено 10 із 40 кр. ОК ОНП. Як позитивну практику ЕГ відзначає надання можливості поєднання навчання та науково-педагогічної діяльності аспірантів ДВНЗ «УжНУ», наявність практичного досвіду науково-педагогічної діяльності у ЗВО до вступу в аспірантуру в більшості здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, що підтверджено під час зустрічі з аспірантами, роботодавцями та науковими керівниками (Зустрічі 4, 6, 7).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

У здобувачів вищої освіти ДВНЗ «УжНУ» є чітке розуміння soft skills, що підтверджено під час зустрічей (Зустріч 4, 8). ЕГ проаналізовано відомості про самооцінювання ОНП, ОНП (2017, 2019, 2020), РПНД, на підставі яких констатовано урахування в ОНП «Освітні, педагогічні науки» та освітній діяльності з її реалізації формування soft skills, які дозволяють випускнику аспірантури ДВНЗ «УжНУ» бути успішним незалежно від специфіки подальшої професійної діяльності. ПРН за ОНП 2020 р. забезпечують вивчення дисциплін, що формують загальнонаукові компетентності (ОК 02 «Теорія та методологія класичної та сучасної філософії» (ПРН 1; 2; 11), універсальні навички дослідника (ОК 03 «Презентація наукових результатів та управління науковими проектами» ПРН 4; 5; 6; 7; 8)), здатність до іншомовної комунікації (ОК 01 «Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі» (ПРН 1, 5, 6)) та загалом сприяють розвитку загальної культури та соціалізації аспірантів (ПРН 4; 5; 6; 7; 10; 11; 14).

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Державний стандарт вищої освіти за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» для третього (освітньо-наукового) рівня відсутній; професійна кваліфікація за ОНП не присуджується. Зважаючи на затвердження професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 23.03.2021 № 610. Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=22469103-4e36-4d41-b1bf-288338b3c7fa&title=RestrProfesiinikhStandartiv>, ЕГ рекомендує внести зміни до проекту ОНП 2021 р.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ проаналізувала ОНП 2019, 2020 р. Проведений аналіз надав змогу дійти висновку, що обсяг ОНП та окремих ОК (у кредитах ЄКТС) реалістично відбиває фактичне навантаження аспірантів, є відповідним для досягнення цілей і програмних результатів. Обсяг обов'язкових ОК (ОНП 2019 р., навчальний план та робочий навчальний план 2019 р.) містить: нормативну частину – 23 кр. ЄКТС (65,71 %); дисципліни вільного вибору аспіранта – 12 кр. ЄКТС (34,29 %). Зміст та обсяги самостійної роботи студента визначаються РПНД кожної дисципліни. Обсяг обов'язкових освітніх компонентів за ОНП варіюється у межах від 3-4 кредитів до 6 кредитів («Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі»). ЕГ проаналізовано навчальний план та робочий навчальний план ОНП 2019 рр. Встановлено, що із загальної кількості 1050 годин (35 кр. ЄКТС) освітньої складової ОНП на аудиторні заняття передбачено 396 год. (37,71 %), 654 год. (62,29 %) – на самостійну роботу аспірантів.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка аспірантів за дуальною формою освіти в ДВНЗ «УжНУ» на ОНП «Освітні, педагогічні науки» не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Зміст освітньої-наукової програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Зміст ОНП повною мірою відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір аспірантами навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством. ОНП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Доцільно збільшити обсяг кредитів та термін проходження асистентської практики; у перспективі рекомендовано ДВНЗ «УжНУ» розробити Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти; рекомендовано вдосконалити структурно-логічну схему ОНП та вказати логічні зв'язки між ОК, доопрацювати матрицю забезпечення ПРН відповідними ОК ОНП, вилучити з матриці відповідності ОНП вибіркові ОК, оскільки всі ПРН повинні забезпечуватись лише ОК, що включені до нормативної складової ОНП; для розширення індивідуальної траєкторії здобувачів вищої освіти доцільно розширити спектр вибірових навчальних дисциплін, удосконалювати їх кількісне та якісне (структурно-змістове) наповнення відповідно до сучасних тенденцій, потреб ринку праці та тематики наукових досліджень аспірантів.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

У контексті Критерію 2 ОНП має недоліки: відсутність у структурно-логічній схемі логічних зв'язків між ОК ОНП, обмежений перелік вибірових навчальних дисциплін. Водночас освітня програма має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 2.1, 2.3, 2.5, 2.6, 2.8. Обсяг ОНП та окремих ОК (у кредитах ЄКТС) відповідає вимогам законодавства; зміст ОНП має чітку структуру, повною мірою відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. Структура ОНП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір аспірантами навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством. ОНП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям. Ураховуючи сильні сторони ОНП та різну вагомість окремих підкритеріїв, експертна група дійшла висновку, що ОНП «Освітні, педагогічні науки» та освітня діяльність ДВНЗ «УжНУ» за цією програмою відповідають рівню В за Критерієм 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

За результатами перевірки ЕГ встановила достовірність поданої УжНУ інформації щодо правил прийому на навчання (правила прийому у 2020 р.: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/21742>; правила прийому у 2021 р.: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11081>), програм вступних випробувань за ОНП (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/33130>). Вищевказані документи є чіткими та зрозумілими, їх оприлюднено на офіційному веб-сайті УжНУ. За результатами аналізу вказаних вище документів та під час зустрічі із сервісними службами підтверджено (зустріч 9, Стерчо І.П., заступник відповідального секретаря приймальної комісії), що до участі у конкурсному відборі на ОНП допускають абітурієнтів, що мають освітній ступінь магістра (спеціаліста) з будь-якої спеціальності, тобто правила прийому на навчання за ОНП не містять дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

ЕГ з'ясовано, що вступні випробування на навчання на здобуття доктора філософії складаються з фахового вступного випробування, додаткового вступного випробування (для абітурієнтів неспоріднених спеціальностей) та вступного випробування з іноземної мови (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/33130>). Програма фахового вступного випробування на ОНП третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти «доктор філософії» зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» охоплює зміст навчальної дисципліни «Педагогіка» у сукупності основних питань із освітніх компонентів «Історія педагогіки», «Теорія навчання», «Теорія виховання»; «Теорія управління освітніми закладами» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33131>). ЕГ проаналізовано програми вступних випробувань зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у 2020 р. та констатовано відсутність інформації щодо розгляду вказаних вище документів на засіданнях відповідних кафедр, термінів їх затвердження; потребує оновлення список рекомендованої літератури (рекомендовані джерела переважно 2001–2009 рр.). Під час зустрічі з сервісними службами (Зустріч 9) проведено інтерв'ювання заступника відповідального секретаря приймальної комісії Стерчо І.П. та з'ясовано особливості прийому на навчання у 2020 р.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У процесі аналізу ЕГ з'ясувала, що в УжНУ наявні нормативні документи, якими регламентовано визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. До таких документів в УжНУ зараховано: «Положення про академічну мобільність студентів» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21269>), «Положення про академічні відпустки, повторне навчання, порядок переведення, поновлення та відрахування студентів» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5953>), «Положення про порядок перезарахування результатів навчання та визначення академічної різниці» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/28875>), «Положенням про порядок визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності» (<https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/21266>). Під час проведення зустрічей (зустріч 4, 5, 8) ЕГ з'ясувала, що аспіранти поінформовані про можливості академічної мобільності та правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, однак практики застосування вказаних вище нормативних документів на ОНП «Освітні, педагогічні науки» не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

За результатами перевірки ЕГ констатує, що в УжНУ правила визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті, регламентовано «Положенням про порядок визнання в ДВНЗ «УжНУ» результатів навчання, здобутих у неформальній освіті» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>), який уведено в дію наказом ректора № 160-01-04 від 03.03.2020 р.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті ДВНЗ «УжНУ». Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності та здобутих у неформальній освіті, є чіткими, зрозумілими і доступними для всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

У програмах вступних випробувань зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (2020 р.) відсутня інформація щодо розгляду та затвердження вказаних вище документів, тому потребує вдосконалення підготовка програм вступних випробувань. ЕГ рекомендує активізувати процедуру визнання результатів неформальної освіти у процесі навчання в аспірантурі.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

У контексті Критерію 3 ОНП має окремі слабкі сторони, які не є суттєвими. Потребує вдосконалення підготовка програм вступних випробувань зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Водночас освітня програма має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 3.1, 3.3, 3.4. У ДВНЗ «УжНУ» наявні чіткі та зрозумілі правила прийому, які не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті ДВНЗ «УжНУ». Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності та здобутих у неформальній освіті, є чіткими, зрозумілими і доступними для всіх учасників освітнього процесу. Враховуючи сильні сторони ОНП та різну вагомість окремих підкритеріїв, експертна група дійшла висновку, що ОНП «Освітні, педагогічні науки» та освітня діяльність ДВНЗ «УжНУ» за цією програмою відповідають рівню В за Критерієм 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Освітній процес на ОНП ґрунтується на Положенні про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>) та Положенні про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25262>). Під час зустрічей з фокус-групами (зустріч 3, 4, 7) члени ЕГ пересвідчилися, що на ОНП перевага надається методам аналізу, синтезу, узагальнення, порівняння (що сприяють досягненню ПРН 1, 2, 4, 6, 9, 11), роботі з першоджерелами (ПРН 1, 3, 4, 10), евристичним бесідам (ПРН 1, 8, 11), дискусії (ПРН 2, 4, 11, 12, 13), дидактичним іграм (ПРН 5, 12), вправляння (ПРН 5, 7), дослідницькому методу (ПРН 3, 6), проблемному навчанню (ПРН 8). Результати зустрічей із фокус-групами та аналіз змісту РПНД (відповідь 4 на запит ЕГ) показали, що студентоцентрований підхід забезпечується застосуванням методів активного та інтерактивного навчання, як-от: навчальної дискусії, мозкового штурму, самоаналізу, взаємного аналізу, творчих завдань, а також різних форм роботи, як-от: роботи в групах, різних видів лекції (проблемна лекція, лекція-бесіда, лекція з паузами), індивідуального та групового консультування. Використання вказаних методів та форм роблять навчання проблемним, пошуковим, активним та дозволяють забезпечити досягнення мети ОНП – формування компетентного фахівця, здатного проводити наукові дослідження та успішно забезпечувати освітній процес у вищій школі. Під час роботи в умовах дистанційного навчання викладачами ОНП використовуються онлайн та оффлайн можливості платформи Moodle (у тестовому доступі перевірено функціонал системи Moodle), корпоративної пошти, відео-конференції Google Meet, месенджери Viber, WhatsApp та ін. Опитування здобувачів, про що було зазначено на зустрічах із фокус-групами (Зустріч 3, 4, 8), підтвердило задоволеність методами та формами навчання та викладання. Потреби здобувачів враховуються через вибіркові компоненти НП, які є релевантними до тем дисертаційних досліджень. Через обмеженість кількості вибірових дисциплін (наприклад, НП 2019 р. – 8 дисциплін) викладачі використовують факультативні та компенсаторні заняття для задоволення потреб здобувачів з окремих тем та аспектів їх досліджень: професор кафедри Розлуцька Г.М. провела лекцію-дискусію на тему «Полікультурність як детермінанта сучасної освіти» з метою поглиблення знань здобувачів в галузі полікультурної освіти (<https://u.to/cepSGw>). Принципи академічної свободи викладачів реалізуються через вільний вибір методів викладання та змістового наповнення освітніх компонентів, здобувачів – через вільний вибір теми дисертаційного дослідження, залученість до перегляду ОНП, толерантне ставлення викладачів до різних точок зору. Отже, ЕГ дійшла висновку, що методи навчання і викладання, що використовуються на ОНП, відповідають заявленим ПРН та ґрунтуються на засадах принципів академічної свободи та студентоцентрованого навчання.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Аналіз матеріалів сайту УжНУ (<https://www.uzhnu.edu.ua>) засвідчив, що інформація щодо організації та змісту освітнього процесу наявна та доступна для здобувачів. Інформація про ОНП «Освітні, педагогічні науки» міститься в інфо-центрі сторінки Відділу аспірантури та докторантури (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/15068>); нормативні документи, як-от: Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та інші, а також навчальні плани за поточний та попередні навчальні роки (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/139>). Інформація про освітні компоненти програми, включаючи робочі програми дисциплін, інформація про вибіркові дисципліни, навчально-методичні матеріали розміщені в інфо-центрі факультету суспільних наук, до якого відноситься сторінка кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/32911>). Різні місця розміщення освітньої програми та робочих програм та інших матеріалів ускладнює їх пошук здобувачами. Однак, під час онлайн зустрічей (Зустріч 4, 8) підтверджено, що аспіранти та представники студентського самоврядування, наукового товариства аспірантів та ін. знають, як знайти необхідні матеріали. Інформування аспірантів щодо критеріїв оцінювання та форм контрольних заходів відбувається на початку вивчення дисциплін в усній формі, під час індивідуальних або групових

консультацій, зважаючи на невелику чисельність здобувачів ОНП та переважно заочну форму навчання, а також через розсилку необхідних матеріалів та посилань на корпоративну пошту здобувачів. На зустрічі з ЕГ аспіранти повідомили (Зустріч 4), що вони розуміють процедури оскарження результатів оцінювання та контрольних заходів, однак, необхідності у цьому не було. Інформація від аспірантів та НПП, отримана ЕГ під час зустрічей (Зустріч 3,4,8), дає змогу стверджувати, що інформування здобувачів здійснюється вчасно, чітко та зрозуміло; матеріали також доступні на сторінках відділу аспірантури та докторантури, кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

В УжНУ НПП, які працюють на ОНП, застосовують методи навчання та завдання для самостійної роботи, що передбачають формування дослідницької компетентності здобувачів, серед яких: метод мозкового штурму, творчі завдання, робота з першоджерелами, проведення міні-досліджень, тощо. Наприклад, здобувачі розробляють, проводять апробацію та аналіз результатів анкетування про особливості міжкультурної взаємодії в поліетнічному регіоні з дисципліни «Методи дослідження в педагогіці» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33217>), аналізують та порівнюють освітні системи різних країн, розробляють рекомендації стосовно удосконалення вітчизняної системи освіти при вивченні дисциплін «Порівняльна педагогіка» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33219>) та «Педагогіка та психологія вищої школи з методикою викладання» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33047>). Здобувачі залучені до виконання кафедральної науково-дослідної теми «Розвиток вітчизняної педагогічної освіти в світовому контексті» (0118U004996, керівник – Козубовська І.В.), в межах якої виконуються дисертаційні дослідження, публікуються наукові статті у збірнику «Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота» (<http://visnyk-red.uzhnu.edu.ua/>). Здобувачі беруть участь у конференціях, наукових семінарах, які проводяться кафедрою та університетом для студентів, аспірантів та молодих учених (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/vidbulasya-naukova-konferentsiya-aspirantiv.htm>). На кафедрі видані методичні рекомендації для викладачів та аспірантів «Нова освітня парадигма – «навчання як дослідження»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33326>). ЕГ вважає, що на ОНП поєднується навчання та дослідження на рівні, достатньому для формування дослідницької компетентності здобувачів та реалізації цілей ОНП.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Система перегляду ОНП «Освітні, педагогічні науки» УжНУ регулюється локальними нормативними документами ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22968>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/6141>; <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>). До перегляду ОНП «Освітні, педагогічні науки» залучені здобувачі шляхом участі у опитуванні (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33286>), роботодавці та партнери з Мукачівського державного університету, Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка та Закарпатського інституту післядипломної педагогічної освіти через опитування та індивідуальні консультації, що було підтверджено під час зустрічей з ЕГ (Зустріч 1, 4, 6). Аспірантка третього року навчання Іваничко І. І. введена у склад проєктної групи з розробки та удосконалення ОНП. Як повідомив під час зустрічі з керівництвом УжНУ Студеняк І. П., проректор з наукової роботи (Зустріч 2), за рекомендацією здобувачів було здійснено перехід до 1-річного навчання на PhD програмах, аби збільшити час на підготовку дисертацій. У 2020-21 н.р. було здійснено перегляд навчального плану ОНП «Освітні, педагогічні науки» – збільшено кількість кредитів, включено асистентську практику, додано вибіркочу дисципліну «Полікультурна освіта: вітчизняний та зарубіжний досвід» з урахуванням тематики дисертаційних досліджень аспірантів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25134>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/28955>). Оновлення робочих програм дисциплін відбувається регулярно, що було підтверджено академічним персоналом (Зустріч 3). Однак, проведений ЕГ аналіз РПНД, зокрема дисципліни «Сучасні інформаційні технології» дозволяє констатувати, що вона містить перелік рекомендованих джерел, більшість з яких випущена до 2010 року. Однак аналіз РПНД вибіркочих дисциплін «Історія педагогіки», «Діагностика в педагогічному процесі» та ін. свідчить про наявність у списку рекомендованої літератури застарілих та значної кількості російськомовних джерел, про що акцентовано під час роботи з документами (Зустріч «Робота з документами»). На думку ЕГ, на кафедральному рівні доцільно ретельніше контролювати змістове наповнення РПНД, оновлення змісту дисциплін та РПНД. Робоча програма дисципліни «Іноземна мова для комунікації в науково-педагогічному середовищі» містить технічні помилки, які можуть завадити коректному розумінню інформації здобувачами. Тому, на думку ЕГ, доцільно виправити неточності у робочій програмі дисципліни «Іноземна мова для комунікації в науково-педагогічному середовищі».

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація УжНУ та академічна мобільність викладачів та студентів регламентується Стратегією інтернаціоналізації ДВНЗ «УжНУ» (https://u.to/3_tSGw), яка визначає основні напрями співпраці із зарубіжними

партнерами. У межах ОНП кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи та факультет суспільних наук співпрацюють із зарубіжними закладами вищої освіти, зокрема: із Пряшівським університетом (Словаччина), Клайпедським університетом (Литва), Карловим університетом (Чехія). За результатами зустрічей (Зустріч 4, 5, 8) підтверджено, що відділ міжнародних зв'язків регулярно публікує та оновлює інформацію щодо міжнародних проєктів, грантів та стипендій для здобувачів освіти (https://u.to/5_tSGw), анонсує найближчі події та конкурси (<https://u.to/9etSGw>). Співпраця з університетами-партнерами відбувається через зустрічі здобувачів з науковцями-представниками зарубіжних закладів вищої освіти, а саме: онлайн-зустріч з професором Пряшівського університету (Словаччина) Шебенем В. для обговорення потенціалу розвитку вищої освіти в європейському освітньому просторі (https://u.to/Z_tSGw); онлайн-зустріч з викладачем соціології і психології коледжу Вісконсін (США) доктором філософії Козубовським В., який ділиться досвідом про систему освіти в США та матеріалами з полікультурної освіти для здобувачів, що працюють над дисертаціями за відповідною тематикою (Іваничко І. І., Мигалина З. І., Варга Н. І., Булеза Б.) (<https://u.to/cutSGw>). Викладачі ОНП стажувалися у зарубіжних ЗВО, зокрема: Староста В. І. – у Кошицькому університеті імені Павла Йозефа Шафарика (Словаччина), Розлуцька Г. М. – в університеті Фоджа (Італія), університеті Мармара (Туреччина), Товканець О. С. – у Кошицькому технічному університеті (Словаччина), Опачко М. В. – у Пряшівському університеті (Словаччина). Вегеш М. М. брав участь у ІХ міжнародному симпозиумі «Румунсько-українські відносини. Історія та сучасність», у Міжнародному науковому семінарі «Відкат від демократії в країнах Центральної Європи: глобальні та регіональні аспекти». Втім, здобувачі ОНП поки не брали участь у програмах академічної мобільності. Аналіз відповіді ЗВО п.11 на запит ЕГ надав підстави для висновку, що викладачі та аспіранти кафедри мають спільні публікації із зарубіжними науковцями (Козубовська І. В., Староста В. І., Розлуцька Г. М., Опачко М. В., Мигалина З. І.). Викладачі та здобувачі освіти (Зустріч 3, 4, 8, 9) мають доступ до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science, який надається віддалено в умовах дистанційного навчання, що підтвердили викладачі, здобувачі та представники наукової бібліотеки на зустрічах з ЕГ. Наразі ДВНЗ «УжНУ» співпрацює з 125 закордонними партнерами, що включає міжнародні білатеральні угоди, угоди з реалізації міжнародних проєктів та угоди з метою супроводу академічної мобільності Erasmus+, що дає підстави стверджувати, що викладачі та здобувачі освіти мають можливості академічної мобільності.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню цілей та програмних результатів навчання, визначених освітньо-науковою програмою, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Учасники освітнього процесу добре проінформовані про цілі, зміст та очікувані результати навчання, критерії оцінювання та форми контрольних заходів в межах освітніх компонентів. Позитивною практикою є система регулярного перегляду ОНП, яка дає змогу враховувати потреби здобувачів, рекомендації стейкхолдерів, нові тенденції розвитку педагогічної науки та наукові доробки НПП. ЗВО має широкі можливості та напрацьовані традиції співпраці із зарубіжними партнерами; інформація та нормативно-правова база щодо стратегії інтернаціоналізації та міжнародної мобільності оприлюднена на сайті університету. Позитивною практикою є забезпечення віддаленого безоплатного доступу (під час карантинних обмежень) до наукометричних баз даних через корпоративну пошту для викладачів та здобувачів освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

ЕГ рекомендує переглянути та оновити робочі програми навчальних дисциплін у контексті відповідності їх змісту сучасним тенденціям та практикам в освіті, оновити рекомендовану джерельну базу (зокрема у дисциплінах «Сучасні інформаційні технології», «Історія педагогіки» та ін.); стимулювати та активізувати залучення здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня до програм міжнародної академічної мобільності та закордонного стажування.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОНП має окремі недоліки, що не є суттєвими. На думку експертів, виявлені недоліки нівелюються позитивними практиками та значним рівнем узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 4.1, 4.2, 4.3, які стосуються викладання, поєднання навчання та дослідження та забезпечують досягнення цілей ОНП. Враховуючи сильні сторони ОНП, певну узгодженість за підкритеріями 4.4 та 4.5, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ЕГ дійшла висновку, що ОНП «Освітні, педагогічні науки» та освітня діяльність ДВНЗ «УжНУ» за цією програмою відповідають рівню В за Критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Здійснення оцінювання навчальних досягнень здобувачів та проведення контрольних заходів на ОНП «Освітні, педагогічні науки» регламентується Положенням про оцінювання навчальних досягнень студентів ДВНЗ «УжНУ» за кредитно-модульною системою (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/16074>) та Положенням про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в УжНУ (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952>). Оцінювання результатів навчання на ОНП включає: іспити та заліки, щорічне наукове звітування наприкінці кожного навчального року, підсумкову атестацію у формі публічного захисту дисертації. Робочі програми дисциплін обов'язкових та вибіркового навчальних дисциплін містять інформацію про очікувані результати навчання, форми поточного та підсумкового контролю, засоби та чіткі критерії оцінювання результатів навчання, розподіл балів за кожен вид навчальної роботи. Форми контрольних заходів є різноманітними та включають оцінювання поточної роботи протягом семестру, а саме: написання анованих звітів, рецензій, анотацій, аналітичних есе, розв'язання педагогічних задач, підготовку портфоліо, доповідь з презентацією, тестування, індивідуальне опитування, реферат, мікрівикладання, а також підсумкові контрольні роботи. Графік навчального процесу, розклад занять та сесії для аспірантів оприлюднюється на сторінці оголошень інфо-центру Відділу аспірантури та докторантури (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/33166>). Зустрічі ЕГ з фокус-групами (Зустріч 3, 4, 8) засвідчили, що викладачі на початку вивчення кожної дисципліни повідомляють інформацію про контрольні заходи, здобувачі обізнані з критеріями оцінювання та процедурами проведення контрольних заходів; комунікація під час дистанційного навчання відбувається безперешкодно за допомогою корпоративної пошти та сервісу Google Meet. Зважаючи на те, що відповідно наказу МОНУ від 17.09.2014 р. скасовано кредитно-модульну систему організації навчального процесу (<https://www.kmu.gov.ua/news/247627082>), на думку ЕГ, потребує оновлення Положення про оцінювання навчальних досягнень студентів ДВНЗ «УжНУ» за кредитно-модульною системою, затверджене наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 503/01-17 від 03.03.2015 р.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» відсутній. Атестація здобувачів ОНП регламентується Тимчасовим положенням «Про атестацію здобувачів ступеня доктора філософії у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33269>) та передбачає публічний захист результатів наукового дослідження, представленого у формі дисертації або одноосібної монографії. Умовою допуску здобувачів до захисту є виконання індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи. Відповідно до п.1.6 положення «в Університеті можуть утворюватися разові СВР за спеціальностями, за якими Університет має ліцензію на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33269>). Водночас ЕГ констатує, що практики застосування низки нормативних документів (Постанови КМУ «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» від 06.03.2019 р. № 167; наказу МОНУ «Про затвердження форм документів атестаційної справи здобувача ступеня доктора філософії» від 22.04.2019 р. № 533, листа МОН України «Про окремі питання реалізації Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» №1/9-492 від 03.07.2019 р. Підготовка фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти» та ін.) не було, оскільки випускники ОНП попередніх років захищали дисертаційні роботи у спеціалізованих учених радах ЗВО України (Зустріч 3, 7). Вимоги до дисертації розміщені на сторінці інфо-центру Відділу аспірантури та докторантури та інфо-центру факультету суспільних наук (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33287>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила та процедури проведення контрольних заходів визначаються Положенням про оцінювання навчальних досягнень студентів ДВНЗ «УжНУ» за кредитно-модульною системою (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/16074>) та Положенням про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в УжНУ (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952>), які розміщені на сторінці інфо-центру УжНУ у розділі «Нормативні документи». У документах описані передумови допуску до підсумкового контролю, правила ліквідації академічної заборгованості, процедури повторного складання іспитів та заліків. Здобувачі освіти під час зустрічі (Зустріч 4) підтвердили, що вони обізнані щодо наявності та знаходження

відповідних положень на сайті університету, а також порядку дій у разі повторного проходження контрольних заходів та можливості оскарження результатів оцінювання. На ОНП «Освітні, педагогічні науки» таких випадків не було. Як зазначили аспіранти ОНП, об'єктивність викладачів забезпечується прозорістю процедур нарахування балів та проведення контрольних заходів, а також атмосферою взаємної поваги та довіри між НПП та здобувачами освіти. Під час зустрічі з представниками студентського самоврядування (Зустріч 8) Попович В. М. та Кенідра В. Р. підтвердили, що здобувачі освіти ознайомлені з процедурами оскарження результатів оцінювання, беруть участь у опитуванні щодо якості викладання та виявлення фактів порушення академічної доброчесності.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності в УжНУ регламентується Положенням про академічну доброчесність в «Ужгородському національному університеті» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>), яке було прийнято у 2017 р., Етичним кодексом ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22896>). В університеті створена постійно діюча Комісія з питань академічної доброчесності та етики, діяльність якої регулюється відповідним Положенням про комісію з питань академічної доброчесності та етики (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/26837>). Сторінка кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи має окремий розділ, присвячений академічній доброчесності, який містить нормативні документи та корисні матеріали стосовно рекомендацій щодо дотримання академічної доброчесності, рекомендації щодо запобігання академічному плагіату (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/32912>). УжНУ – учасник «Проєкту сприяння академічній доброчесності в Україні» (SAIUP) та проєкту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти». Були проведені зустрічі та навчання представників усіх факультетів для подальшого поширення знань про академічну доброчесність, проводяться бесіди, семінари та вебінари для викладачів та здобувачів, наприклад, у лютому 2021 року відбувся вебінар «Академічна доброчесність – запорука якісної освіти» за участю понад 60 осіб (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/vebinar-akademichna-dobrochesnist-zaporuka-yakisnoji-osviti.htm>). Обов'язкова навчальна дисципліна «Презентація наукових результатів та управління науковими проєктами» містить тему, присвячену академічній доброчесності. Крім того, наукові керівники наголошують на необхідності дотримання правил доброчесності та запобігають появі випадків плагіату в роботах своїх аспірантів. На кафедрі загальної педагогіки та педагогіки вищої школи є комісія з дотриманням академічної доброчесності, головою якої є канд. пед. наук, доцент Попадич О. О. Перевірка робіт на плагіат здійснюється за допомогою програм Unicheck та StrikePlagiarism, доступ до яких мають декани, завідувачі кафедр, редактори наукових видань, голови спеціалізованих вчених рад. Усі роботи здобувачів ОНП «Освітні, педагогічні науки» проходять відповідну перевірку та показують високий відсоток оригінальності тексту (80-90%), як засвідчила завідувачка кафедри Козубовська І. В.. Текст дисертації аспірантки Варги Н. І., яка підготовлена до попереднього захисту у вересні 2021 р. та була перевірена програмою Unicheck, має оригінальність вище 90%. Зустрічі з фокус-групами (Зустріч 2, 3, 4, 8, 9) підтвердили обізнаність НПП та здобувачів у питаннях дотримання академічної доброчесності та показали сформовану інституційну культуру академічної доброчесності. На ОНП, що акредитується, випадків порушення правил академічної доброчесності не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, валідними та повідомляються здобувачам вчасно. Правила проведення контрольних заходів є доступними та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу та забезпечують об'єктивність екзаменаторів. Позитивною практикою є існування у ЗВО етичного кодексу та чіткої політики щодо академічної доброчесності. Інституційна культура академічної доброчесності формується через різноманітні заходи її популяризації. Використання програмних засобів перевірки робіт на плагіат є доступним для учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

ЕГ рекомендує систематично проводити опитування аспірантів, що стосуються процедурних аспектів проведення контрольних заходів, та публічно висвітлювати отримані результати опитувань.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Освітня програма має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за всіма підкритеріями, серед яких вирішальними є підкритерії 5.3 та 5.4 щодо процедур проведення контрольних заходів та забезпечення академічної доброчесності. ЕГ дійшла висновку, що ОНП «Освітні, педагогічні науки» та освітня діяльність ДВНЗ «УжНУ» за цією програмою відповідають рівню В за Критерієм 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз таблиці 2 відомостей самооцінювання, що містить інформацію про викладачів ОНП, зустрічі з гарантом ОНП та академічним персоналом дали змогу ЕГ встановити співвіднесеність викладачів із дисциплінами, які вони викладають. Дисципліну «Педагогіка та психологія вищої школи з методикою викладання» викладає Товканець О.С., д-р пед. н.; «Становлення і розвиток освіти Закарпаття» – Маляр Л.В., к. пед. н., має публікації з відповідної тематики; «Методи дослідження в педагогіці», «Порівняльна педагогіка» – Кухта М.І., к. пед. н., має публікації з відповідної тематики; «Філософія освіти» – Опачко М.В., д-р пед. н., має публікації з відповідної тематики; «Іноземна мова для комунікацій у науково-педагогічному середовищі» – Голик С.В., диплом про освіту, канд. філол. н.; «Сучасні інформаційні технології» – Мулеса О.Ю., диплом про освіту, к. техн. н.; «Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять» – Староста В.І., д-р пед. н., Опачко М.В., д-р пед. н.; «Теорія та методологія класичної і сучасної філософії» – Левкулич В.В., к. філос. н.; «Презентація наукових результатів та управління науковими проектами» – Вегеш М.М., д-р іст. н., має публікації з відповідної тематики. Усі викладачі, задіяні у викладанні на ОНП, мають науковий ступінь доктора або кандидата наук, з них докторів наук – 25%, кандидатів наук – 75%; усі викладачі мають вчене звання, з них професорів – 17%, доцентів – 83%. Керівництво дисертантами забезпечують: Козубовська І.В. (д-р пед. н., проф.), Розлуцька Г.М. (д-р пед. наук, доц.), Повідайчик О.С. (д-р пед. н., доц.) і Попадич О.О. (к. пед. н., доц.). Староста В.І. є членом редколегії наукового журналу Тернопільського державного медичного університету «Медична освіта» (http://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita), членом спеціалізованої вченої ради К 26.003.10 у Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця, членом Габілітаційної комісії Наукової ради Педагогічного факультету Університету імені Матєя Бела (Словаччина). Козубовська І.В. є членом редколегії наукового видання «Педагогіка. Соціальна робота» (УжНУ), член спеціалізованої вченої ради Д 58.053.03 у Тернопільському національному педагогічному університеті. Розлуцька Г.М. є членом редколегії трьох наукових видань («Вісник УжНУ: Серія: Педагогіка. Соціальна робота», «Інновації в педагогічній освіті», «New Insertion»), експертом із акредитації ОП із спеціальностей 011 «Освітні, педагогічні науки», 013 «Початкова освіта». Товканець О.С. – член редколегії наукового видання («Вісник УжНУ: Серія: Педагогіка. Соціальна робота»). ЕГ дійшла висновку, що рівень кваліфікації викладачів та відповідність кваліфікації освітнім компонентам дозволяє забезпечити належний рівень викладання та освітнього процесу за ОНП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний відбір викладачів в УжНУ регламентується Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/10570>). Конкурсний відбір проводиться на засадах відкритості, гласності, законності, об'єктивності, неупередженості та обґрунтованості рішень конкурсної комісії. Порядком чітко визначено процедуру участі у конкурсі на заміщення вакантної посади, кваліфікаційні вимоги до претендента на посаду, проведення оцінки професійного рівня та відбору кандидатів структурними підрозділами університету. Оголошення про конкурс розміщуються на сайті університету на сторінці «Вакансії» (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-dep_personal/vacancies). При проведенні конкурсного відбору враховується: відповідність кваліфікаційним вимогам, професійні досягнення, результати щорічного рейтингу викладачів університету та результати опитування здобувачів освіти щодо якості викладання (для штатних НПП). Після успішного проходження конкурсу з науково-педагогічним працівником укладається строковий трудовий на термін до п'яти років. ОНП «Освітні, педагогічні науки», що акредитується, забезпечена висококваліфікованими кадрами належним чином: усі викладачі та наукові керівники мають наукові ступені, вчені звання, науково-педагогічний стаж понад 10 років, мають професійні досягнення та є активними науковцями (мають публікації, беруть участь у конференціях, підготовці наукових кадрів).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час зустрічей з гарантом ОНП, науковими керівниками, здобувачами та роботодавцями ЕГ з'ясувала, що роботодавцями випускників ОНП є переважно заклади вищої освіти регіону та УжНУ. Представники роботодавців підтвердили, що вони залучаються до виконання спільних наукових досліджень, публікації статей та колективних монографій, консультування аспірантів, взаємного стажування. Так, Канюк О. Л., к.пед.н., доцент, зав. кафедри іноземної філології ДВНЗ «УжНУ», повідомила, що наразі на її кафедрі працює 9 випускників ОНП «Освітні, педагогічні науки», а також підтвердила залученість до спільних публікацій та конференцій. Атрощенко Т. О., д.пед.н., доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету, надає консультації здобувачі Іваничко І. І. через близькість тем досліджень. Товканець Г. В., д. пед. н., професор, зав. кафедри теорії та методики початкової освіти Мукачівського державного університету, запрошується у якості консультанта для здобувачів, а також провела лекцію-бесіду з питань організації наукових досліджень у процесі навчання в аспірантурі (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/kafedra-zag-ped-ta-ped-vSh-zaluchaYe-profesionaliv.htm>). Поліщук В. А., д. пед. н., професор, зав. кафедри соціальної педагогіки та спеціальної освіти Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка, відзначила високу якість підготовки дисертацій на ОНП, які захищаються у спеціалізованій вченій раді, яку вона очолює, а також повідомила про співпрацю з кафедрою загальної педагогіки та педагогіки вищої школи з питань зарубіжного досвіду у формі спільних наукових проєктів, спільних публікацій, конференцій та спільних міжкафедральних семінарів (Відкрита зустріч).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Співробітництво з професіоналами-практиками відбувається у формі конференцій, круглих столів, консультування аспірантів, окремих вебінарів та онлайн-зустрічей з обміну досвідом. Так, Товканець Г. В., д.пед.н., професор, зав. кафедри теорії та методики початкової освіти Мукачівського державного університету провела лекцію-бесіду з питань організації наукових досліджень у процесі навчання в аспірантурі (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/kafedra-zag-ped-ta-ped-vSh-zaluchaYe-profesionaliv.htm>). У квітні 2021 р. відбулася онлайн-зустріч з доктором педагогічних наук, професоркою Квас О. В., завідувачкою кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи факультету педагогічної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка, яка ознайомила здобувачів із системою підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації в ЛНУ імені Івана Франка, на очолюваній нею кафедрі (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/naukovo-komunikatsiy-na-sprivratsya.htm>). Однак, на постійній основі представники інших ЗВО до аудиторних занять не залучені.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Підвищення кваліфікації та професійний розвиток викладацької майстерності в УжНУ регламентується Положенням про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5950>). Згідно з Положенням, професійний розвиток НПП відбувається через довгострокове підвищення кваліфікації (стажування) та короткострокове підвищення кваліфікації (семінари, семінари-практикуми, семінари-наради, семінари-тренінги, тренінги, вебінари, круглі столи тощо). Викладачі пройшли стажування, За відомостями, наданими гарантом, викладачі ОНП за останні п'ять років проходили стажування у вітчизняних та / або європейських закладах освіти а саме: Староста В. І. – у Кошицькому університеті імені Павла Йозефа Шафарика (Словаччина, 2017 р.), Розлуцька Г. М. – в університеті Фоджа (Італія, 2020 р.), в університеті Мармара (Туреччина, 2020 р.), Кухта М. І. та Маляр Л. В. – у Закарпатському ІІПО (2017 р.), Товканець О. С. – у Кошицькому технічному університеті (Словаччина, 2017 р.), у Мукачівському державному університеті (2019 р.), Опачко М. В. – у Пряшівському університеті (Словаччина, 2019 р.). За запевненням НПП, стажування у зарубіжних ЗВО дає можливість підвищити обізнаність викладачів щодо особливостей освітніх систем європейських країн, що відповідає потребам здобувачів, теми дисертацій яких пов'язані з вивченням зарубіжного педагогічного досвіду, та удосконалювати педагогічний процес на засадах полікультурності в умовах полікультурного і поліконфесійного регіону, яким є Закарпаття. Підвищення кваліфікації також відбувається шляхом підготовки та захисту дисертацій, виконання вимог для отримання вчених звань: за останні 5 років викладачами кафедри захищено 3 докторські та 3 кандидатські дисертації з педагогічних наук, що відповідає профілю кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи та дозволяє підвищити якість викладання та підготовки наукових кадрів.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Система заохочення викладачів до досконалості у викладанні в УжНУ включає матеріальне та моральне стимулювання, ґрунтуючись на професійних досягненнях. Щорічно за результатами усіх видів діяльності визначається рейтинг викладачів, що регулюється Положенням про визначення рейтингів науково-педагогічних працівників ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/29355>). Як повідомив ректор УжНУ Смоланка В. І., в кадрова політика в університеті ґрунтується на принципі «Помічати кращих, а не карати гірших». За результатами щорічного рейтингування, топ 100 викладачів отримують надбавку у 15% до заробітної плати протягом усього наступного навчального року. Серед викладачів кафедри за високі рейтингові показники у 2020

році були премійовані з викладачі кафедри: Козубовська І. В., Розлуцька Г. М., Попадич О. О. Окремо преміюються науково-педагогічні працівники за підвищення імпакт-фактору та публікації у виданнях Scopus та Web of Science. На кафедрі загальної педагогіки та педагогіки вищої школи таких 6 осіб. В університеті діє відділ моніторингу якості освіти, методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу, який проводить опитування здобувачів щодо якості навчання та викладання. Результати опитування враховуються при рейтингуванні викладачів та конкурсному відборі на посади НПП. Окрім матеріального заохочення викладачі регулярно отримують грамоти, подяки, почесні звання від УжНУ, керівництва міста, області та МОН. Так, завідувачці кафедри Козубовській І. В., яка підготувала 2 докторів і 17 кандидатів педагогічних наук, було присуджено звання «Заслужений професор УжНУ» за вагомий вклад у підготовку науково-педагогічних кадрів.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів, які забезпечують реалізацію освітньо-наукової програми, дозволяє досягти програмних цілей та результатів навчання. Конкурсний відбір викладачів відбувається за прозорими та об'єктивними процедурами, які врегульовано належним чином відповідними нормативними документами ЗВО. Позитивною практикою ОНП є активна співпраця із іншими закладами вищої освіти, представники яких добре обізнані з роботою кафедри, та залучаються до консультування здобувачів, проведення спільних заходів, удосконалення ОНП. Університет підтримує професійний розвиток НПП та має добре налагоджену систему морального та матеріального заохочення викладачів за результатами рейтингування та за досягнення високих результатів у професійній сфері.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ЕГ рекомендує регулярно залучати професіоналів-практиків, представників роботодавців до аудиторних занять, що є необхідною умовою підвищення якості підготовки здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Освітня програма має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за всіма підкритеріями. Сильні сторони ОНП, які стали вирішальними, включають: високий рівень академічної та професійної кваліфікації викладачів, прозорість процедур конкурсного відбору НПП та система стимулювання викладацької майстерності НПП. ЕГ дійшла висновку, що ОНП «Освітні, педагогічні науки» та освітня діяльність ДВНЗ «УжНУ» за цією програмою відповідають рівню В за Критерієм 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Експертною групою було оглянуто матеріально-технічні ресурси та навчально-матеріальну базу ДВНЗ «УжНУ» шляхом ознайомлення з відповідним відеороликом (Зустріч «Огляд МТБ»). Для реалізації ОНП використовуються спеціалізовані комп'ютерні класи факультету суспільних наук з необхідним програмним забезпеченням, мультимедійним обладнанням та відкритим доступом до мережі Інтернет. Гарант ОП, декан факультету суспільних наук та здобувачі вищої освіти під час зустрічей з ЕГ підтвердили, що зазначені матеріальні ресурси використовуються під час реалізації ОНП (Зустріч 1, 2, 4). В усіх приміщеннях університету також наявний вільний безкоштовний доступ до Wi-Fi (<https://mediacenter.uzhnu.edu.ua/news/v-uzhnu-vidbuvaietsia-onovlennia-systemy-wi-fi/2021-04-10-46350>), що підтвердили здобувачі вищої освіти (Зустріч 4). Наукова бібліотека УжНУ забезпечена виданнями, що відповідають ОНП «Освітні, педагогічні науки». Навчально-методичні комплекси та методичні матеріали розміщені в електронному репозитарії ДВНЗ «УжНУ» (<https://dspace.uzhnu.edu.ua/>). У репозитарії також наявні підготовлені викладачами кафедри наукові та методичні видання, які слугують досягненню цілей ОНП та програмних результатів навчання. В «УжНУ» діє електронна форма розкладу занять, система дистанційного і

електронного навчання, через яку забезпечується реалізація ОНП під час карантинних обмежень (<https://e-learn.uzhnu.edu.ua/>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Проаналізувавши та порівнявши дані, одержані під час інтерв'ювання фокус-груп здобувачів вищої освіти, представників студентського самоврядування, академічного та адміністративного персоналу, ЕГ встановила, що учасники освітнього процесу мають безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів «УжНУ», необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОНП (наукова бібліотека (<http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>), електронний репозитарій (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-it/dspace>), сайт електронного навчання (<https://e-learn.uzhnu.edu.ua/>) тощо). Здобувачі вищої освіти також повідомили, що студенти, аспіранти та викладачі можуть безкоштовно користуватись послугами спортивно-оздоровчого комплексу та спортмайданчика в позаурочний час (Зустріч 4). Разом із цим, Наказом № 420/01-17 від 12.02.2015 «Про встановлення розмірів оплати за користування послугами спорткомплексу по вул. Українська, 19» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/6230>) передбачено платне використання спортзалів студентами та працівниками ЗВО. Водночас, на момент проведення акредитаційної експертизи карантинні обмеження, що діють на території Закарпатської області, не дозволяють повною мірою використовувати інфраструктуру ЗВО. Бібліотека ДВНЗ «УжНУ» надає додаткові платні послуги, наприклад, тематичний підбір документів по каталогу та ін. (<http://www.lib.uzhnu.edu.ua/node/10/show>).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Представники ЗВО у відомостях про самооцінювання та під час зустрічей із фокус-групами запевняють, що в усіх приміщеннях забезпечені заходи з охорони праці та пожежної безпеки. Науково-педагогічні працівники університету та здобувачі вищої освіти ознайомлюються під підпис з правилами техніки безпеки та пожежної безпеки. Дотримання здобувачами вищої освіти вимог техніки безпеки при виконанні робіт контролюють викладачі, які проводять заняття (Зустріч 3, 4). У ДВНЗ «УжНУ» наявна психологічна служба (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/deps-centre_psy). На момент здійснення акредитаційної експертизи у відділі соціально-психологічної служби працює 1 особа. Фахівчиня цього відділу повідомила, що здійснює переважно консультування співробітників та здобувачів. Заходи із психологічного та соціального просвітництва не проводяться (Зустріч 9). Під час зустрічі з ЕГ здобувачі вказали, що їм відомо про роботу такого підрозділу, зазначивши, що жоден із них особисто психологічної допомоги не потребував (Зустріч 4, 8). Разом із цим, здобувачі та співробітники ЗВО задоволені морально-психологічним кліматом у колективі. У ЗВО функціонують й інші структурні підрозділи для задоволення потреб та інтересів здобувачів – Спортивно-оздоровчий комплекс; Центр гуманітарно-виховної роботи, профорієнтації та працевлаштування; Медіацентр; Студентський центр дозвілля «Ювентус»; Волонтеріат УжНУ, Студентське містечко та ін. Для виявлення і врахування потреб та інтересів здобувачів вищої освіти в УжНУ проводяться різноманітні заходи, зокрема, опитування учасників освітньо-наукового процесу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33286>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Порядок освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти визначено Положенням про організацію освітнього процесу у ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>) та Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25262>). За результатами проведеного в грудні 2020 року опитування та аналізу результатів робоча група ОНП виявила в цілому задоволеність здобувачів ОНП наявною організаційною, інформаційно-консультативною підтримкою (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33286>). Консультативна підтримка в межах компетенції здобувачам на ОНП надається співробітниками Наукової бібліотеки, Центру гуманітарно-виховної роботи, профорієнтації та працевлаштування, відділу міжнародних зв'язків (Зустріч 4, 5, 8, 9). Також ЗВО до консультативної роботи, підготовки спільних публікацій, проведення науково-практичних конференцій та рецензування залучаються роботодавці (Зустріч 6). Зі свого боку, здобувачі під час зустрічі також підтвердили ЕГ, що вони відчувають підтримку з боку університету, орієнтуються в функціях сервісних служб (Зустріч 4, 8). Через складну епідеміологічну ситуацію протягом року, що передувала акредитаційній експертизі, консультативно-інформаційна підтримка здобувачам надавалася, в основному, он-лайн та під час телефонного спілкування.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час зустрічі з гарантом ОНП «Освітні, педагогічні науки», було встановлено, що ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою (Зустріч 1). Дії працівників Університету щодо забезпечення зручності та комфорту під час перебування в ЗВО осіб, що потребують допомоги, а також створення умов для їх якісного обслуговування працівниками Університету визначені Порядком супроводу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22035>). Комп'ютерний клас факультету суспільних наук забезпечений спеціальним програмним забезпеченням для осіб з вадами зору. Правилами прийому до аспірантури (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11081>) передбачено, що вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням особливих освітніх потреб, зазначених у заяві вступника, та рекомендаціях МСЕК. На момент проведення акредитаційної експертизи жодної особи з обмеженими можливостями на навчання в аспірантурі на ОНП «Освітні, педагогічні науки» зараховано не було. Оскільки особливі потреби не зводяться до інвалідності, ЕГ було встановлено, що ЗВО, загалом, враховуються й потреби здобувачів, що мають дітей (Зустріч 1, 5).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Експертною групою встановлено, що в ДВНЗ «УжНУ» діють чіткі й зрозумілі політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо, а також запобігання цим явищам. Такі політика і процедури передбачені Етичним кодексом ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22896>) та Положенням про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22964>). Інформація щодо правил і процедур запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій доступна на офіційному сайті ЗВО. Водночас, здобувачі вищої освіти під час зустрічі з ЕГ виявили необізнаність щодо змісту таких норм (Зустріч 4). Зі свого боку, керівники структурних підрозділів ЗВО та представники органів студентського самоврядування – навпаки, поінформовані щодо політики і процедур вирішення конфліктних ситуацій, актів, які регулюють такі заходи та можливості ознайомлення з ними (Зустріч 5, 8). Утім, на спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» на третьому рівні вищої освіти (доктор філософії) випадків виникнення конфліктних ситуацій та, відповідно, їх врегулювання не зафіксовано (Зустріч 1, 4, 5, 8).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Керівництво ДВНЗ «УжНУ» турбується про розвиток матеріально-технічної бази університету та забезпечення комфортних умов для навчання і досліджень усіх здобувачів (зокрема, комп'ютерні класи зі спеціальним програмним забезпеченням для осіб з вадами зору, мультимедійні комплекси факультету суспільних наук, безкоштовний вільний доступ до Wi-Fi на всій території ЗВО, фонди і ресурси наукової бібліотеки університету, вільний доступ до ресурсів мережі Scopus та WoS, електронний репозитарій та платформа дистанційного навчання, діє Порядок супроводу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ДВНЗ «УжНУ»). Сильними сторонами ОНП у контексті Критерію 7 є добре облаштовані інфраструктура та інформаційні ресурси ДВНЗ «УжНУ», необхідні для навчання; безпечність для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти освітнього середовища, яке дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси під час освітньої (комп'ютерні класи з мультимедійним комплексом, вільний доступ до ресурсів мережі Scopus та WoS) та позаурочної діяльності (Медіацентр; Студентський центр дозвілля «Ювентус»; Волонтеріат УжНУ, Студентське містечко тощо). Варто, також, відзначити підтримання всіма учасниками освітнього процесу у ЗВО дружньої до представників різних культур та національностей атмосфери.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкою стороною ОНП контексті Критерію 7 є необізнаність здобувачів із правилами і процедурами запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних, зокрема, із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією. ЕГ рекомендує ЗВО регулярно проводити просвітницькі заходи для здобувачів щодо роз'яснення правил і процедур запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних, зокрема, із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією. Також не організовано на достатньому рівні роботу із надання психологічної допомоги учасникам освітнього процесу, що є слабкою стороною в контексті безпечності для психічного здоров'я здобувачів вищої освіти. Така допомога має надаватися не лише шляхом консультування окремих людей, а й через активне поширення просвітницьких матеріалів на основі сучасних досягнень психології та соціології. ЕГ рекомендує

доукомплектувати кадрами відділ соціально-психологічної служби, або переглянути посадові обов'язки його працівника таким чином, щоб фактично виконувана робота цього відділу відповідала Положенню про психологічну службу у системі освіти України, затвердженому Наказом МОН від 22 травня 2018 року № 509.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

У контексті Критерію 7 ОНП має окремі слабкі сторони, які не є істотними. Потребує вдосконалення робота з інформування здобувачів щодо правил і процедур запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій (пов'язаних, зокрема, із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією), а також діяльність відділу соціально-психологічної служби. Водночас освітня програма має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 7.1, 7.4, 7.5. Наявні фінансові, матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення, що дозволяють задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП. Освітнє середовище є безпечним та дружнім для всіх учасників освітнього процесу. Враховуючи сильні сторони ОНП та різну вагомість окремих підкритеріїв, експертна група дійшла висновку, що ОНП «Освітні, педагогічні науки» та освітня діяльність ДВНЗ «УжНУ» за цією програмою відповідають рівню В за Критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Згідно відомостей про самооцінювання ЗВО, процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм в ЗВО регулюються Положенням про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22968>) та Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>). Відповідно до п.3.3.9. Положення про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм в ДВНЗ «УжНУ», ОП може щорічно оновлюватися в частині усіх компонентів крім цілей (мети) і програмних результатів навчання. Відповідно до п. 4.7 Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ», освітня програма затверджується рішенням Вченої ради Університету та вводиться в дію наказом ректора. Оновлення ОНП «Освітні, педагогічні науки» відбувалося впродовж 2019–2020 рр. з різних причин (оптимізація навчального процесу, уточнення окремих спеціальних компетентностей, введення асистентської практики, впровадження нових дисциплін). Як повідомив під час зустрічі з керівництвом УжНУ Студеняк І. П., проректор з наукової роботи (Зустріч 2), за рекомендацією здобувачів та академічного персоналу було здійснено перехід до 1-річного навчання на PhD програмах аби збільшити час на підготовку дисертацій, що підтверджено під час зустрічі (Зустріч 3, 7). За рекомендаціями академічного персоналу (Зустріч 3) у 2020/21 н.р. збільшено кількість кредитів, включено асистентську практику, додано вибірккову дисципліну «Полікультурна освіта: вітчизняний та зарубіжний досвід» з урахуванням тематики дисертаційних досліджень аспірантів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25134>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/28955>). ОНП з відповідними змінами введені в дію наказами ректора №294/01-04 від 25.06.2019 та №245/01-04 від 27.08.2020. Востаннє до ОНП вносились зміни у грудні 2020 р. (протокол засідання робочої групи №3, протокол засідання кафедри № 4 від 21.12.2020 р. та протокол вченої ради факультету суспільних наук № 4 від 23.12.2020 р.).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Відповідно до п.4.11. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ», здобувачі вищої освіти беруть участь у формуванні робочого навчального плану, вибираючи навчальні дисципліни з переліку дисциплін вільного вибору. Залучення здобувачів вищої освіти до процесу періодичного перегляду ОНП, Робочих програм та інших процедур, які забезпечують покращення якості ОНП «Освітні, педагогічні науки» носить, переважно, неформальний характер – шляхом консультацій із представниками проектної групи (Зустріч 1, 4, 8). Також кафедрою загальної педагогіки та педагогіки вищої школи у 2019, 2020 та 2021 роках проводились опитування аспірантів кафедри. Результати опитування аспірантів у 2020 році доступні на офіційному сайті ЗВО (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33286>). Побаження здобувачів враховуються при перегляді ОНП: прийнято рішення про підготовку методичних матеріалів, впровадження обов'язкових та факультативних курсів. Окремого ОСС для здобувачів ОНП «Освітні, педагогічні науки» не створювалось. Згідно відомостей про самооцінювання ЗВО, протоколом №2 від 12.11.18 р. до складу робочої групи ОНП включено аспірантку кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Іваничко І. І. Під час зустрічей з експертною групою гарант ОП та

здобувачі підтвердили факт її участі в процедурах забезпечення якості програми. Аспірантка Іваничко І. І. також була присутньою під час зустрічі з ЕГ та зазначила, що дійсно входить до складу робочої групи ОНП й ініціювала питання запровадження асистентської практики та ОК «Порівняльна педагогіка» на ОНП «Освітні, педагогічні науки». Ці побажання були враховані, внесені відповідні зміни до ОНП (Зустріч 1, 4).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ДВНЗ «УжНУ» активно співпрацює з роботодавцями для випускників ОНП «Освітні, педагогічні науки». До здійснення процедур забезпечення якості ОНП залучаються як представники різних факультетів ДВНЗ «УжНУ», так і інших ЗВО регіону – Мукачівського державного університету, Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка та Закарпатського інституту післядипломної педагогічної освіти. Залучення роботодавців до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості відбувається переважно неформально – спілкування під час наукових конференцій, наукового консультування тощо, та в меншій мірі – в рамках встановлених процедур. Факультетом суспільних наук, зокрема, укладено угоду про співпрацю із Закарпатським інститутом післядипломної педагогічної освіти (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33190>). Крім цього, здійснювалось онлайн-анкетування роботодавців (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33265>). На офіційному сайті ЗВО доступні схвальні рецензії на ОНП «Освітні, педагогічні науки» Закарпатського інституту післядипломної педагогічної освіти (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33232>), Закарпатського угорського інституту імені Ф. Ракоці II (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33260>) та Пряшівського університету (Словацька республіка) (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/33231>). Під час зустрічі з ЕГ представники роботодавців підтвердили, що вони дійсно залучаються до процедур забезпечення якості освітньої програми, наголосивши на тривалому досвіді тісної співпраці із кафедрою загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ДВНЗ «УжНУ», повідомили, що задоволені якістю підготовки здобувачів за ОНП «Освітні, педагогічні науки». Серед прикладів своїх пропозицій, що були враховані при оновленні ОП, представники роботодавців назвали запровадження педагогічної практики та ОК «Порівняльна педагогіка», а також посилення іншомовної підготовки на ОНП «Освітні, педагогічні науки» (Зустріч 6).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

ЕГ встановлено, що на ОНП «Освітні педагогічні науки» наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми. Як зазначено у відомостях про самооцінювання ЗВО, кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ДВНЗ «УжНУ» відслідковує інформацію про працевлаштування своїх випускників та надає її у відділ працевлаштування. Водночас, більшість здобувачів кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи минулих років працює в УжНУ. Кафедрою підтримується зв'язок із випускниками, які працюють у ЗВО інших міст Закарпатської області й України. Вони беруть участь у конференціях УжНУ, публікуються у фаховому журналі «Вісник УжНУ. Серія : Педагогіка. Соціальна робота», залучаються до розробки освітніх програм, зокрема й ОНП «Освітні педагогічні науки». Зазначена інформація була підтверджена представниками роботодавців, сервісних служб та самими випускниками під час зустрічей з ЕГ (Зустріч 6, 9, Відкрита зустріч).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Робочою групою ОНП «Освітні, педагогічні науки» в рамках процедур самооцінювання та моніторингу були виявлені такі недоліки під час реалізації освітньої програми: відсутність практики у підготовці здобувачів ступеня доктора філософії; відсутність силабусів з навчальних дисциплін; відсутність публікацій здобувачів та незначна кількість публікацій НПП у виданнях баз даних Scopus та Web of Science; ускладнена процедура перевірки на академічний плагіат для здобувачів вищої освіти (протоколи засідання Робочої групи № 2 від 12.11.2018р. та №3 від 10.10.2019). Виявлені недоліки усувалися шляхом здійснення таких заходів: запроваджено асистентську практику на ОНП «Освітні, педагогічні науки»; проведено науково-методичний семінар з питань застосування силабусів в ОП; встановлено преміювання авторських колективів за публікації у виданнях міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/26356>); запроваджено технічну перевірку на академічний плагіат (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/v-uzhnu-pochne-diyati-sistema-perevirki-robotna-plagiat.htm>). Відповідна інформація була підтверджена в ході зустрічей ЕГ з гарантом ОП, академічним персоналом, здобувачами та керівниками структурних підрозділів ЗВО (Зустріч 1, 3, 4, 5).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої

програми.

Акредитація ОНП «Освітні педагогічні науки» ДВНЗ «УжНУ» є первинною, відтак результатів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, які беруться до уваги під час її удосконалення, немає.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Представниками ДВНЗ «УжНУ» підкреслюється, що політика забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти є пріоритетною у ЗВО і поширюється на всі рівні управління. Усі співробітники університету в межах своєї компетенції несуть відповідальність за реалізацію політики забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Вчена рада ДВНЗ «УжНУ», як колегіальний орган управління, визначає систему та затверджує процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Рішення з питань навчально-виховного процесу, наукової, кадрової, фінансової та господарської діяльності університету; реалізація державних стандартів освіти; реалізація заходів щодо поліпшення соціально-побутових умов навчання, праці та відпочинку здобувачів вищої освіти приймають відповідно ректорат, деканат, кафедра – в межах своєї компетенції. Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ» та Положенням про моніторинг якості освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» передбачено, що навчально-методичне забезпечення дисциплін ОНП «Освітні, педагогічні науки» (навчально-методичні посібники, методичні рекомендації та ін.), а також наукові публікації рецензуються представниками академічної спільноти. Робочою групою ОП здійснюються консультації із науковцями ДВНЗ «УжНУ» щодо її вдосконалення. Крім цього у різні роки до обговорення проекту ОНП залучалися науковці провідних ЗВО регіону (Зустріч 6, Відкрита зустріч). Практика врахування думки здобувачів, випускників, роботодавців, інших стейкхолдерів у процесі розробки, реалізації та перегляду ОП – також свідчить про наявність у ЗВО культури якості освітніх процесів.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

До сильних сторін ОНП «Освітні педагогічні науки» слід віднести наявність чітких процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного її перегляду та їх додержання. Робоча група ОПН в змозі вчасно виявляти недоліки під час реалізації освітньої програми та вживати заходів для їх виправлення. Злагоджена робота всіх підрозділів ЗВО, з урахуванням особливостей конкретної програми, спрямована на забезпечення її якості вказує на підтримання відповідної культури в університеті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкими сторонами ОНП «Освітні педагогічні науки» є, по-перше, недостатня кількість періодичних опитувань різних категорій стейкхолдерів щодо якості реалізації ОНП. Експертна група рекомендує регулярно проводити окремі опитування здобувачів, випускників та роботодавців щодо якості ОНП «Освітні педагогічні науки» та її реалізації з подальшим оприлюдненням результатів таких опитувань. По-друге, попри тісну співпрацю з іншими ЗВО регіону, спостерігається недостатня включеність представників роботодавців у процес періодичного оновлення ОНП в якості партнерів. Експертна група рекомендує офіційно залучати представників роботодавців до процедур забезпечення якості ОНП «Освітні педагогічні науки», документально фіксувати їх пропозиції чи зауваження щодо вдосконалення освітньої програми.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОНП «Освітні, педагогічні науки» значною мірою відповідає своїми якісними характеристиками за всіма підкритеріями критерію 8. Наявні чіткі процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП, спостерігається їх додержання. Робоча група здатна самостійно виявляти недоліки ОНП та вживати заходів для їх усунення. Разом із цим, опитування різних категорій стейкхолдерів щодо якості реалізації ОНП мають ситуативний, а не періодичний характер; залученість представників роботодавців у процес періодичного оновлення ОНП недостатня. Ураховуючи сильні сторони ОНП, її загальну відповідність підкритеріям Критерію 8, експертна

група дійшла висновку, що ОНП «Освітні педагогічні науки» та освітня діяльність ДВНЗ «УжНУ» за цією програмою відповідають рівню В за Критерієм 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЗВО має розгалужену систему локальних НПА, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, зокрема: 1. Статут ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9268>). 2. Правила внутрішнього розпорядку ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/453>). 3. Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>). 4. Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/27552>). 5. Правила внутрішнього розпорядку в студентських гуртожитках ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/10134>). 6. Етичний кодекс ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22896>). Зазначені документи опубліковані на офіційному сайті Університету та доступні для ознайомлення (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/450>). Учасники освітнього процесу, загалом, орієнтуються в своїх правах та обов'язках, знають, яким чином можна ознайомитися з документами, в яких вони закріплені (Зустріч 4, 5, 8). Разом із цим, окремі здобувачі під час зустрічі з ЕГ демонстрували необізнаність, зокрема, щодо політики і процедур вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО (Зустріч 4).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОНП «Освітні, педагогічні науки» в 2020 році розміщено на офіційному сайті ЗВО 10.07.2020 за посиланням <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/32116>. Зміни до відповідної ОП були затверджені 27.08.2020. Разом із цим, представники роботодавців під час зустрічі з ЕГ повідомили, що ознайомлювались із проектом ОП шляхом надсилання кожному з них цього документу електронною поштою, а не через офіційний сайт ЗВО (Зустріч 6). Проекти ОНП розміщені в розділі Інфо-центр: Аспірантура та докторантура, пошук цих документів з головної сторінки сайту ЗВО є дещо складним для особи, яка вперше його відвідує, наприклад, представника роботодавця.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Робочі програми навчальних дисциплін розміщено на веб-сайті ЗВО за посиланням <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/32911>. Посилання на інформацію про ОНП «Освітні, педагогічні науки» оприлюднені одночасно в двох розділах офіційного веб-сайту ЗВО. Так, розділ «Навчальна частина» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/15068>) перенаправляє користувача до переліку освітньо-наукових програм затверджених в 2019 році. Водночас, розділ «Аспірантура та докторантура» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/139>) містить також ОНП 2020 року та її проекти у 2020 та 2021 роках. За таких умов пошук на офіційному веб-сайті ЗВО точної та достовірної інформації про освітню програму ускладнюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

У контексті Критерію 9 сильною стороною ОНП є те, що у ЗВО діють, загалом, чіткі й зрозумілі норми, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу, які є доступними для них під час реалізації програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкими сторонами ОНП в контексті цього критерію є: непослідовність у наповненні офіційного сайту ЗВО інформацією щодо освітньої програми, через що вона може сприйматися як суперечлива; ускладнений доступ до

оприлюднених проектів ОНП на офіційному сайті закладу, через що не всі стейкхолдери можуть одразу їх знайти; слабка обізнаність здобувачів із окремими процедурами, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу. Експертна група рекомендує розробити та оприлюднити на сайті ЗВО силабуси навчальних дисциплін; удосконалити процес прозорості та публічності основних документів і процедур, що забезпечують та регулюють освітній процес в університеті і на ОНП, упорядкувавши та доповнивши розміщену на офіційному сайті ЗВО інформацію, а також організувати просвітницькі заходи для здобувачів щодо роз'яснення їх прав та обов'язків.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОНП «Освітні, педагогічні науки» певною мірою узгоджується із якісними характеристиками за всіма підкритеріями критерію 9. В Університеті діють чіткі й зрозумілі норми, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу, відповідні документи є доступними для ознайомлення. Інформація щодо ОП, її проектів, а також робочих програм вчасно оприлюднюється на веб-сайті ЗВО. Попри це, спостерігається слабка обізнаність окремих здобувачів із процедурами, що регулюють їх права та обов'язки; потребують впорядкування розміщені на офіційному сайті ЗВО відомості. Враховуючи сильні сторони ОП та узгодженість із відповідними підкритеріями, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, експертна група дійшла висновку, що ОНП «Освітні педагогічні науки» та освітня діяльність ДВНЗ «УжНУ» за цією програмою відповідають рівню В за Критерієм 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Аналіз змісту ОНП (2017, 2019, 2020), результатів зустрічей з фокус-групами (Зустріч 3, 4, 7), дозволив ЕГ констатувати про відповідність ОНП науковим інтересам аспірантів і забезпечення їхньої повноцінної підготовки до дослідницької та викладацької діяльності зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 Освіта/Педагогіка для третього (освітньо-наукового) рівня освіти. Аналіз тем дисертаційних робіт аспірантів (відповідь на пп.9, 10 запиту ЕГ) засвідчив їх дотичність до ОК загальної та професійної підготовки, що встановлено експертною групою на основі аналізу навчальних планів 2019, 2020 р. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/28955>). Зокрема дисертаційні роботи аспірантів (Варги Н., Мигалини З., Булези Б., Козубовського М., Шароді Ю., Іваничко І., Поп І., Данилець Н.) охоплюють актуальні питання порівняльної педагогіки та історії педагогіки. Наукові дослідження аспірантів підтримуються вивченням низки навчальних дисциплін, зокрема «Порівняльна педагогіка», «Полікультурна освіта», «Історія педагогіки», «Становлення і розвиток освіти Закарпаття» тощо. Під час зустрічі з аспірантами (Зустріч 4) встановлено, що вони скористалися можливістю вільного вибору та формування індивідуального плану навчання та серед вибіркових дисциплін обрали ті, що відповідають їхнім науковим інтересам; наведено факти підтвердження відповідності змісту ОНП науковим інтересам аспірантів. Обсяг ОНП 2020 р. складає 40 кр. ЄКТС та включає такі складові, що передбачають набуття здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня компетентностей відповідно до постанови КМУ від 23.03.2016 р. № 261: 1) освітня складова, що формує глибинні знання зі спеціальності, за якою аспіранти проводять дослідження, має обсяг 14 кр. (цикл загальної підготовки: ОК 04 «Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять», 3 кр., ОК 06 «Педагогіка та психологія вищої школи з методикою викладання», 4 кр. та ВК 02, загалом 7 кр.); 2) освітня складова, що формує загальнонаукові компетентності обсягом 4 кр. (ОК 02 «Теорія та методологія класичної та сучасної філософії», 4 кр.); 3) універсальні навички дослідника 6 кр. («Презентація наукових результатів та управління науковими проектами», 3 кр.; «Сучасні інформаційні технології», 3 кр.) та 4) освітня складова, що формує мовні компетентності іноземною мовою має обсяг 6 кр. («Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі»); практична підготовка зарахована до обов'язкових ОК та має обсяг 3 кр. – ОК 07 «Асистентська практика». Окрім того, у розрізі підкритерію 2.1. ЕГ проаналізовано ОНП 2019 р. та встановлено її відповідність постанові КМУ від 23.03.2016 р. № 261.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

ЕГ перевірено публікаційну активність академічного персоналу, залученого до реалізації ОНП, та наукових керівників. На основі проведеного аналізу відповіді на пп.1, 9, 10 запиту ЕГ встановлено, що наукова діяльність аспірантів відповідає напрямові наукових досліджень керівників та повною мірою узгоджується зі спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки»; теми наукових досліджень аспірантів корелюють із напрямками наукової діяльності наукових керівників. Так, тема дослідження Іваничко І.І. «Виховання толерантності молодших школярів в умовах полікультурного середовища Закарпаття кінця ХІХ – початку ХХ століття», науковий керівник Розлуцька Г.М.

(публікації: Розлуцька Г. М. Освітньо-виховна діяльність Греко-Католицької Церкви на Закарпатті: історичний дискурс: монографія. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 420 с.; Розлуцька Г. М. Полікультурна освіта як історико-педагогічна проблема. / Г. М. Розлуцька, С. Васьків // Освіта Закарпаття в загальноєвропейському контексті / За заг. ред. І. В. Козубовської, М. І. Кухти. Ужгород: "АУТДОР-ШАРК", 2017. 205 с.; Rozlutska Galyna, Mariana Sokol, Ömer Mert Denizci, Olha Hvozdyak, Fedorovych Anna and Palasevych Iryna. Multiculturalism in Inercultural Tolerant Communication of Innovative Educational Space of Ukrainain Preschool. International Journal of Applied Exercise Physiology. 2020. Vol. 9. № 10 P. 141-146. URL: <http://ijaep.com/Journal/vol.9.4.pdf>). Тема дисертаційного дослідження Шароді Ю.В. «Реалізація освітньої програми «навчання впродовж життя» в педагогічній освіті США», науковий керівник Козубовська І.В. (публікації: Козубовська І.В., Сідун Л.Ю. Полікультурна підготовка педагогічних кадрів для шкіл і дошкільних закладів в США. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія: Педагогіка та психологія. Вип.1 (11).2020. С.226-229; Козубовська І.В., Повідайчик О.С., Попович І.Є. Нова парадигма підготовки педагогічних кадрів у Великій Британії: [монографія]. Ужгород : ПП «АУТДОР-ШАРК», 2017. 225 с.; Короткий термінологічний словник з основ педагогіки і полікультурної освіти. / За ред. І.Козубовської, Г.Розлуцької. Ужгород: ШАРК, 2018. 200с.; Козубовська І., Атрощенко Т. Зарубіжний досвід підготовки фахівців в системі полікультурної освіти. Ужгород, 2016. 43 с.). Наукові керівники є фахівцями у галузі освітніх, педагогічних наук та мають публікації у галузі історії та теорії освіти, порівняльної педагогіки. Наукові дослідження аспірантів виконуються відповідно до наукового напрямку кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи у рамках комплексної кафедральної наукової теми «Розвиток вітчизняної педагогічної освіти в світовому контексті» (ДР 0118U004996). ЕГ відзначає, що під час зустрічей з аспірантами, науковими керівниками (Зустріч 3, 7) підтверджено механізм обрання наукового керівника, який передбачає ознайомлення із його публікаціями на предмет дотичності наукових досліджень.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

ЕГ встановлено, що ДВНЗ «УжНУ» забезпечує можливість аспірантам проведення наукових досліджень та апробації їх результатів. Під час огляду матеріальної бази та зустрічі з науковими керівниками (Зустріч «Огляд МТБ», 7) ЕГ продемонстровано приміщення (у т.ч. кабінет кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи), у яких можуть працювати аспіранти. У процесі зустрічі із сервісними службами (Зустріч 9) ЕГ продемонстровано бібліотеку (з вільним доступом до наукометричних баз Scopus і WoS). Під час зустрічей із гарантом ОНП, керівництвом ЗВО, аспірантами, науковими керівниками, керівниками структурних підрозділів (Зустрічі 1, 2, 3, 4, 5) підтверджено наявність та дієвість обов'язкової звітності аспірантів (звіт на засіданні кафедри, звіт на засіданні вченої ради факультету суспільних наук, періодичність звітування). Аналіз сайту факультету суспільних наук дозволяє ЕГ констатувати щодо підтвердження участі аспірантів у наукових заходах, що проводяться на базі кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/vidbulasya-naukova-konferentsiya-aspirantiv.htm>). ЕГ проаналізовано кількісні та якісні показники апробації результатів наукових досліджень аспірантів (відповідь на п. 9 запиту ЕГ). На основі проведеного аналізу та за результатами зустрічі з аспірантами та науковими керівниками (Зустріч 4, 8) ЕГ відзначає належний рівень апробації результатів наукових досліджень аспірантів, що свідчить про його ретельне відображення під час науково-комунікаційних заходів різних рівнів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

В УжНУ функціонує відділ міжнародних зв'язків (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/irelations-dep_irelations), який розповсюджує серед здобувачів інформацію про можливості міжнародної співпраці та міжнародної академічної мобільності через публікації на сторінці відділу у розділах «Інфо-центр», «Новини», «Міжнародні проєкти», «Гранти, стипендії». Як повідомила під час зустрічі з керівниками структурних підрозділів Свеженцева О. І., начальник відділу міжнародних зв'язків, працівники відділу регулярно розсилають інформацію про міжнародні заходи аспірантам на корпоративну пошту. УжНУ має широкі можливості для міжнародної співпраці, чому сприяє розташування університету у прикордонній області та полікультурність регіону. Для ознайомлення здобувачів ОНП «Освітні, педагогічні науки» з можливостями та формами міжнародної академічної мобільності на кафедрі випущено методичний посібник «Підготовка майбутніх фахівців до міжнародної академічної мобільності» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33115>). Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи співпрацює із зарубіжними партнерами, залучаючи аспірантів до спільних публікацій, організовуючи онлайн-зустрічі, як-от: з професором Пряшівського університету (Словаччина) Шебенем В. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/pro-rozvitok-vishchoji-shkoli-z-prof-pryashivskogo-universitetu.htm>), з викладачем соціології і психології коледжу Вісконсін (США) доктором філософії Козубовським В. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/mIzhnarodne-splvrobItnitstvo.htm>). Здобувачі ОНП, що акредитується, були учасниками міжнародних наукових конференцій (Варга Н. – 3, Хоминець С. – 2, Мигалина З. – 2, Булеза Б. – 3, Іваничко І. – 4, Козубовський М. – 2, Шароді Ю. – 3). Аспіранти також мають публікації в іноземних наукових журналах (Варга – 4, Хоминець С. – 4, Мигалина З. – 2, Булеза Б. – 3, Іваничко І. – 1, Козубовський М. – 2).

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Наукові дослідження НПП й тематика дисертаційних досліджень здобувачів кафедри пов'язані з виконанням комплексної кафедральної наукової теми «Розвиток вітчизняної педагогічної освіти в світовому контексті», № 0118U004996. Результати досліджень відображено в публікаціях (перелік за посиланням <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/33297>) Викладачі та аспіранти УжНУ також взяли участь у підготовці спільної з Тернопільським національним педагогічним університетом монографії «Теорія і практика профілактичної роботи з дітьми, схильними до девіантної поведінки: український і міжнародний досвід» (2019 р.). Крім цього, в рамках міжнародної співпраці у контексті ОНП «Освітні педагогічні науки» підготовлені спільні публікації: 1. Козубовська І., Станчієне Д.. Міжкультурна толерантність як важлива умова надання ефективних соціально-педагогічних послуг в полікультурному регіоні. Матеріали міжн. конф. Надання соціальних послуг в умовах децентралізації (25 вересня, 2020.Ужгород). С.49-50. 2. Станчієне Д., Козубовська І., Мигалина З. Підготовка полікультурного вчителя до навчально-виховної роботи з дітьми-мігрантами в США. Науковий вісник УжНУ: Серія Педагогіка. Соціальна робота. Ужгород. Вип. 2(47). 2020. С. 186-190. 3. Orosová Renáta, Petříková Katarína, Starosta Volodymyr. Úlohy mikrovučovania v kontexte Bloomovej taxonómie. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія»: зб. наук. пр. Мукачєво: Вид-во МДУ, 2020. Вип.1 (11). С. 183-186. (Index Copernicus). 4. Rozlutska Galyna, Mariana Sokol, Ömer Mert Denizci, Olha Hvozdyak, Fedorovych Anna and Palasevych Iryna. Multiculturalism in Inercultural Tolerant Communication of Innovative Educational Space of Ukrainian Preschool. International Journal of Applied Exercise Physiology. 2020. Vol. 9. № 10 P. 141-146. 5. Опачко Магдаліна, Ключарова Андреа. Визначення показника інноваційного дидактичного потенціалу здобувачів третього рівня освіти 011 «Освітні, педагогічні науки». Науковий вісник УжНУ. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. Випуск 48(1) 2021 р. (п. 11 Відповідь від 26.04.2021 на запит ЕГ). У відомостях про самооцінювання також зазначається, що окремі наукові керівники та здобувачі ОНП співпрацюють з ГО «Карпатська фундація», яка реалізує проект «Ранній розвиток ромських дітей в Закарпатті», однак документальних підтверджень цього не надається.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Відповідно до вимог законодавства України, Статуту ДВНЗ «УжНУ», правил внутрішнього розпорядку та інших нормативних актів ЗВО, до науково-педагогічних працівників ДВНЗ «УжНУ» за порушення правил академічної доброчесності застосовуються заходи дисциплінарної відповідальності. Факти порушення норм наукової діяльності, правил академічної доброчесності та професійної етики можуть розцінюватися як вчинення аморального проступку, несумісного із продовженням роботи в ДВНЗ «УжНУ». На підставі Положення про академічну доброчесність в ДВНЗ «УжНУ» в університеті з метою забезпечення моніторингу дотримання членами університетської спільноти морально-етичних та правових норм цього Положення діє Комісія з питань академічної доброчесності та етики (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>). До обов'язків цієї комісії належить, зокрема: розгляд заяв щодо випадків академічної недоброчесності та порушень етичних норм; прийняття рішення щодо корпоративної етики та академічної доброчесності; прийняття рішень щодо накладення дисциплінарних стягнень у випадках та відповідно до вимог, передбачених чинним законодавством України (<https://uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/26837>). Особи, які вчинили порушення академічної доброчесності, не здійснюють наукове керівництво аспірантами ОНП «Освітні, педагогічні науки». На спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» на третьому рівні вищої освіти випадків академічної недоброчесності серед наукових керівників аспірантів не зафіксовано. Серед наукових керівників аспірантів ОНП «Освітні, педагогічні науки» особи, щодо яких встановлено факт порушення академічної доброчесності, відсутні.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

У ДВНЗ «УжНУ» створено сприятливе освітньо-наукове середовище, що уможливорює аспірантам успішно реалізувати освітню та наукову складову ОНП; забезпечено можливість для проведення і апробації аспірантами результатів наукових досліджень та їх долучення до міжнародної академічної спільноти. Наукова діяльність аспірантів корелює із напрямками досліджень керівників; наявна критична маса дослідників, які спільно працюють в галузі освітніх, педагогічних наук; активно використовуються технологічні процедури для перевірки наукових робіт на унікальність.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Рекомендовано започаткувати практику діяльності разових спеціалізованих рад із захисту дисертацій за ОНП «Освітні, педагогічні науки»; мотивувати і стимулювати аспірантів до публікацій у провідних закордонних та вітчизняних фахових виданнях, що індексуються наукометричними базами даних Scopus та WoS, та до участі у міжнародних наукових стажуваннях, дослідницьких проектах.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

ОНП «Освітні педагогічні науки» значною мірою відповідає своїми якісними характеристиками за всіма підкритеріями критерію 10. У ДВНЗ «УжНУ» створено сприятливе освітньо-наукове середовище, що уможливило успішну реалізацію здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня освітньої та наукової складових ОНП; активно використовуються технологічні процедури для перевірки наукових робіт на унікальність. Ураховуючи загальну відповідність підкритеріям Критерію 10, експертна група дійшла висновку, що ОНП «Освітні педагогічні науки» та освітня діяльність ДВНЗ «УжНУ» за цією програмою відповідають рівню В за Критерієм 10.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

ЕГ відмічає відповідальну організацію діяльності всіх учасників освітнього процесу під час акредитаційної експертизи у віддаленому (дистанційному) режимі: всі заплановані зустрічі було проведено згідно із затвердженим розкладом роботи, склад фокус-груп відповідав заздалегідь узгодженому плану, всі матеріали та документи на запит ЕГ було надано вчасно. Під час проведення зустрічей із фокус-групами ЕГ відзначає відкритість, готовність до розвитку ОНП та діяльності, пов'язаної з її реалізацією. Фактів впливу, погроз щодо членів експертної групи, учасників зустрічей не було.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	В

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Кірдан Олена Леонідівна

Члени експертної групи

Кабанець Марина Миколаївна

Черниш Наталія Андріївна